

مندالله کهت فیربکه

فیربوونی خویندنه وهی قورئانی پیروژ (سیپاره)

منتدی إقرأ الثقافی

www.iqra.ahlamontada.com

بانگ و دهستنویر و نویژ

ئاداب و زیکر

زانباری دهربارهی قورئان

جوزئی (عم)

نوسین و ناماده کردنی
موحه ممه د عهلی

مندالەكەت فیڕبكه

❁ فیڕبوونی خویندنه‌وه‌ی قورئانی پیروژ (سیپاره)

❁ بانگ و ده‌ستنویژ و نویژ

❁ ئاداب و زیکر

❁ زانیاری دهرباره‌ی قورئانی پیروژ

❁ جزء عَمَّ

نووسین و ئاماده‌کردنی

موحه‌ممەد عەلی

ناوی قوتابی

نویشته‌... عەلی

ناوی کتیب: مندالە کەت فێرکە

فێربوونی خوێندنهوهی قورئانی پێرۆز (سیپاره)، بانگ و دهستنوێژ و نوێژ،

ئاداب و زیکر، زانیاری دهربارهی قورئانی پێرۆز، جزء عَمَّ

نووسین و ئاماده کردنی: موحه ممه د عهلی

دیزاینی وینه کان: هوذا سه عده دین جیباوی

دیزاینی بهرگ: ناوهندی رینوین

دیزاینی تیکست: دانا هه سه ن

نۆبه تی چاپ: دووهم ۲۰۲۱.

چاپ: ناوهندی رینوین

تیراژ: (۱۰۰۰) دانه

ژماره ی سپاردن: له بهرپوه به رایه تی گشتی کتیبخانه گشتیه کان

ژماره (۱۴۳۴) ی سالی (۲۰۲۱) ی پێ دراوه.

مافی له چاپدانه وهی پارێزراوه بو ناوهندی رینوین ©

ناوهندی رینوین

07511408868 - 07501269689

hakem1423@yahoo.com

renwen2009@yahoo.com

سلیمانی - بازاری ئاوباریک - نهۆمی یه کهم

بهرامبه ر کاسۆمۆل - دوکانی ژماره (۶۶)

قال رسول الله (ﷺ)

((خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ))

رواه البخاري

پیغهمبه ر (ﷺ) دهفه رمویت:

باشترینتان نهو که سهیه که خوئی فیتری قورئان بیت و
خه لکیش فیتر بکات.

تیبینی // پیویسه ماموستا هه ولبدات له گهل قوتابی بو له بهرکردنی نه م فهرموودهیه.

پیشکەشە بە:

★ گیانی پاکی پیغمبەر و پیشەوا و مامۆستای مرۆڤایەتی
موحه مەد (ﷺ).

★ هەموو هاوێ و شوێنکەوتە و زانا و خزمەتکاریکی قورئان لە
سەردەمی دابەزینی قورئانەوه تاكو ئیستا.

★ بە دایک و باوکم و براکانم و خوشکەکانم و هەموو کەس و کارم.

★ بە گشت ئەو مامۆستایانەی لەسەرەتای منداڵیمەوه دەرسیان پێ
وتووم و یارمەتی دەرم بوون بۆ بەردهوام بوون لە خزمەتکردنی ئەم
پەیامە پیرۆزە.

★ بە گشت هاوڕێیان و دوستانم.

★ بە هەموو ئەو کەسانەی کە لە خزمەتی ئەم پەیامە پیرۆزەدان و
بەردهوام خەریکی فیڕکردنی منداڵان و فیڕخووانی فیڕبوونی قورئانی
پیرۆزن.

★ بە فیڕخووانی کورد لە هەر شوێنێکی ئەم جیهانەن.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیشہ کی چاپی دووہم

سو پاس و ستایش بۆ پەروردگار، وه درود و سلاوی خودا برژی به سهر گیانی پیغمبر
و پیشهوا و مامۆستای مرقایه تی موحه ممه د(ﷺ).

خوشک و برایانی موسولمانم بزانی که فیربوونی خویندنه وهی قورئانی پیروژ پیویسته
له سهر هه موو موسولمانیک.

وه ئهرکی سهرشانی هه موو تاکیکی موسولمانه که هه ولیدات فیری خویندنه وهی قورئانی
پیروژ بیت، وه ئهرکه له سهر هه موو دایک و باوکیک هاوکار و هاندهری منداله کهی بیت
بۆ فیربوونی قورئانی پیروژ.

بۆیه من وه ک مامۆستایه کی فیرکردنی قورئانی پیروژ له مزگهوت و قوتابخانه ئاینیه کان
و به پیی ئه و ئه زمونه ی که له م بهاره دا به فه زلی خودا په یدام کردوو و به ده ستم هیناوه،
به پیویستم زانی که منیش به شیک بم له م کاره گه وره یه، که فیرکردنی قورئانی پیروژه.
هه ولیکی زۆرم داوه ئه م نویسنه به شیوازیک بنوسم که هه موو ئه و که سانه سوودی
لیوه ر بگرن که له سهره تای فیربوونی قورئانی پیروژدان، جا له ههر ئاست و ته مه نیکدا بن.
به راستی ماندوو بونیکی زۆرم دیوه له گشت به شه کانی ئه م نویسنه دا و له هه ولدان بۆ
به ته نها به کاره یانانی جزء (عَمَّ) له نمونه و راهیانه کان و پرسیاره کاند، چونکه جاری و
هه بووه بۆ یه ک نمونه چه ن دین جار جزء (عَمَّ) ه گه راوم و خویندوو مه ته وه، تا کو نمونه یه کم
دۆزیوه ته وه که گونجاو بیت بۆ بابه ته که و ئاسته کانی سهره تا، بۆ ئه مه ش به فه زلی خودای
گه وره توانیم ئه م کاره بکه م.

سو پاسی هه موو ئه و مامۆستا به ریزانه ده که م که یارمه تییان دام له پیدچوونه وه و
هه له چنی چاپی یه که م، خودا پاداشتی یه که به یه که یان بداته وه.

له کۆتایدا داواکارم له خودای گه وره به دوورم بگریت له ریا و ریا بازی و ئه م کاره م بۆ
بکات به تویشووی دواپۆژم، نه گه ر ههر هه له یه کیش له م نویسنه دا هه بیت ئه و له نه زانی
و که م و کوپی منه وه یه.

له خودای گه وره داواکارم که ئه م کاره م بیته هوی سود لیوه رگرتن و فیرکردنی ههر
که سییک که ده یه ویت فیری قورئان بیت و خزمهت به م په یامه پیروژه بکات.

آمین و الحمد لله رب العالمین

موحه ممه د علی

۳ ذوالحجه ۱۴۴۲ هجری

۲۰۲۱/۷/۱۳ میلادی (چوارقورنه)

ئەوەى ئەم نووسىنە جىا دەكاتەوہ

بریتیہ لہم چەند خالہ:-

۱- بە وردى و بەروونى ھەموو ئەو بابەتەنە باس کراون، کە پئويستە قوتابى لہ سەرەتادا فېریان بېت.

۲- بۆ ھەر بابەتیک نمونە ھینراوہ تەوہ و راھینان و پرسىار دەر بارەى بابەتە کان کراوہ.

۳- گشت ئەو نمونانەى لہ مەشق و راھینانە کاندە باس کراون ھەموویان لہ جوزئى (عَم) دەر ھینراون، بە مەش قوتابى بە شىکى زۆرى ئەم جوزئە دەخوینیت و فېر دەبیت، پېش ئەوہى دەست بە خویندنى جوزئى (عَم) بکات.

۴- ھەر نمونەى بە بۆ ھەر بابەتیک ھینراوہ تەوہ، تەنیا ئەو بابەتەنەى تېداىە کە پېشتر خویندراون، بە نمونە ئەگەر باسى فەتخە (سەر) کرابیت تەنیا ئەو نمونانە ھینراوہ تەوہ کە تەنیا فەتخە (سەر) تېداىە نمونەى بە کە ھینراوہ تەوہ کە سەرە (ژیر) یان ضەممە (بۆرى) تېدا بېت، چونکە نە خویندراوہ.

۵- دوو شىواز بۆ فېربوونى خویندنەوہى قورئانى پېرۆز بە کار ھینراوہ، شىوازە کان بریتین لہ:

(۱) شىوازی عەرەبى، کە لہ زۆربەى ولاتان بە کار دېت.

(۲) شىوازی کوردى، کە بە زۆرى لہ حوجرە کان و مزگەوتە کانى کوردستان بە کار ھاتوہ.

۶- رېنھایى وتەوہى بابەتە کانى تېداىە بۆ مامۆستا کان.

۷- کۆمەلپیک زانیارى دەر بارەى قورئانى پېرۆز، فەزڵ و گەورەى فېربوون و فېرکردنى قورئانى پېرۆز.

۸- چەند سەرنجیکى گرنگ بۆ (مامۆستا) و چۆنیەتى مامەلە کردنى مامۆستا لہ گەل قوتابى قورئان باسکراوہ.

۹- ھەندى لہ ئادابە کانى قوتابى قورئان باسکراوہ.

۱۰- چۆنیەتى نوێژ و دەستنوێژ بە تەواوى پروونکراوہ تەوہ.

۱۱- مانای بە شىک لہ ھینا کانى قورئان باسکراوہ.

چه ند سه رنجیگی گرنګ بو ماموستا

ئهو ماموستایانه ی که هه لدهستن به په روه رده کردن و پیڼګه یاندنی ساواو خونچه پیڼګه یشته ووه کان پیویسته ئاګاداری ئه م خالانه بن:

۱- پیویسته ماموستا بزانی، که گه وره ترین پاداشت، که دهستی ده که ویت به هو ی ئه نجام دانی فیړکردنی قورئانی پیروژه ووه یه.

۲- تو له ئاست و پله یه کی به رزدا یت و منډال و قوتابیانیش له ئاستی کی نرمی ژیری و زانیاریدان پیویسته تو به پیی ئاستی ژیری و زانستی ئه وان بدو یت.

۳- منډال هه می شه وزه یه کی تیدایه و سروشتی وایه چه ز ده کات ئه و وزه یه به کار به ینیت، که واته کپ کردنه ووه ی ئه و وزه یه له منډالدا سه رنه نجامی خراپی ده بیت.

۴- منډال هه می شه سروشتی لاسایی کردنه ووه ی تیدا به هیزه، بو یه پیویسته ماموستا زیاتر کرداری بیت نه ک و ته و گو فتاری.

۵- منډال سروشتی له بیرچوونه ووه ی زور تیدایه، له بهر ئه ووه ئاګادار به نابیت زور پشت به ئاموژگاری و ئاراسته کردن به ستیت بو پیڼګه یاندنیان به لکو پیویسته چاودیری و لیپر سینه ووه یان هه بیت.

۶- پیویسته ماموستا زور جار بابه ته گرنګه کان دووباره بکاته ووه بو قوتابیان، به لام به شیوازی جیا جیا، چونکه هه موو دووباره کردنه ووه یه ک سود و که لکی تاییه تی خو ی هه یه.

۷- منډال هه می شه چه ز له پیڼګه نین و یاری و گالته و گه پ ده کات، له بهر ئه ووه پیویسته به شیګ له په روه رده و فیړکردنی منډال بریتی بیت له جووله و قسه ی خوش و نوکته ی پاک.

۸- منڊال ھەميشە ھەستى پيشبرکى و منافەسەى تىدايە، بۆيە پيويستە ئەو ھەستە بە کار بهيندرېت لەبوارى زيرەكى و داناييدا بەوہى كە جار جار پيشبرکىي قورئان لەبەركردن و تاقىکردنەوہ ھەبيت و ديارى دابەش بکريت بەسەرياندا.

۹- لاواندنەوہ و نازدان بە قوتابى كارى خۆى دەكات لە پەيوەستکردنى منڊال بە مزگەوت و حوجرە و سەنتەر و ريکخراوہ کانەوہ، بۆيە دەبى دوور بيت لە توورەبوون و ليدان و تەريقکردنەوہ.

۱۰- ھەولدان بۆ دروستکردنى تىپى سروود و ھەرزى و پيشبرکى کردن پيان.

۱۱- منڊال لەسەرەتادا لە چەند شويىيکەوہ ئاراستە دەکريت (مال، قوتابخانە، کۆلان، مۆبايل و ئايپاد) دەبى مامۆستا ئاگادارى ھەموو جۆرە ئاراستە کردنەکان بيت تا زال بيت بەسەر دەروون و پەروشتى ئەو منڊالانەدا.

۱۲- ھاندانى منڊالان لەسەر خويندنى قوتابخانە و کۆشش کردن بۆ چالاکبونيان لە وانەکانياندا.

۱۳- پۆل پۆل کردنى منڊالان لەناو مزگەوتدا و ھەر پۆلەى بدرېتە دەست مامۆستايەك ئەويش سەرپەرشتى پۆلەكەى خۆى بکات.

۱۴- پيويستە مامۆستا لپرسينەوہى ھەبيت و ھەوالى ئەو قوتابيانەى كە ئامادە نابن و دوا دەكەون بپرسيت و ھۆى دواكەوتنەكەيان بزانييت بۆ ئەوہى لە پرۆگرامە كە دوانەكەون و ھەست بە دلسۆزى مامۆستاكە بکەن.

فېربوونى خويىندىنەۋەي قورئانى پىرۋز

(سىيپارە)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وانه ی به گه م: پیته گانی زمانی عه رده بی

تیبینی: پیته گانی زمانی عه رده بی (۲۸) پیتن، جگه له پیتی همزه (ء).

ث

ثا

ت تة

تا

ب

با

ا

ئه لیف

ه

هه مزه

ذ

ذال

د

دال

خ

خا

ح

حا

ج

جیم

ص

صاد

ش

شین

س

سین

ز

زا

ر

پا

غ

غهین

ع

عهین

ظ

ظا

ط

طا

ض

ضاد

م

میم

ل

لام

ک

کاف

ق

قاف

ف

فا

ے

یا

ی

یا

و

واو

ه

ها

ن

نون

تیبینی: زۆربه ی ئه نو سراوانه ی دهر باره ی ئه م بابته نو سراون شیوازی (ئه یف، ب، ت، یان به کارهیناوه، به لام من شیوازه زانستییه که ی خوی (ئه یف، با، تا...) م به کارهیناوه.

وانه‌ی دووهم

شیوه‌ی پیته‌گان

له کونایی وشه‌دا	له ناوه‌راستی وشه‌دا	له سه‌ره‌قای وشه‌دا	سه‌که به سه‌ره حویی
ء، ئ	ئ	ئ	ء
ا	ا	ا	ا
ب	ب	ب	ب
ت	ت	ت	ت
ث	ث	ث	ث
ج	بج ج	ج	ج
ح	بح ح	ح	ح
خ	بخ خ	خ	خ
د	د	د	د
ذ	ذ	ذ	ذ
ر	ر	ر	ر
ز	ز	ز	ز
س	س	س	س

ش	ش	ش	ش
ص	ص	ص	ص
ض	ض	ض	ض
ط	ط	ط	ط
ظ	ظ	ظ	ظ
ع	ع	ع	ع
غ	غ	غ	غ
ف	ف	ف	ف
ق	ق	ق	ق
ك	ك	ك	ك
ل	ل	ل	ل
م	م	م	م
ن	ن	ن	ن
ه	ه	ه	ه
و	و	و	و
ي	ي	ي	ي

وانه‌ی سییه‌م

مانای چه‌ند و شه‌یه‌کی گرنگ

مانا	واژه
پیت	حرف (ا-ب-ت)
رشد	کلمه‌ی ساده
سه‌ر	فتحة (اَ)
ژیر	کسرة (اِ)
بۆر	ضمة (اُ)
زده‌نه	سکون (اَ)
زده‌نه‌دار	ساکن اعطالاً
بزواو - جووئه‌دار	مُتَحَرِّک (یَعْتَدِلُوا)

ناساندنی هیماکان و چه ند تیبینیه ک

_____ به عهره بی پتی ده لئین فه تحه (**هتجه**) به کوردی پتی ده لئین (**هتجه**).

_____ به عهره بی پتی ده لئین که سهره (**هتجه**) به کوردی پتی ده لئین (**هتجه**).

_____ به عهره بی پتی ده لئین هه ممه (**هتجه**) به کوردی پتی ده لئین (**هتجه**).

_____ به عهره بی پتی ده لئین فه تحه ته یین (**هتجه**) به کوردی پتی ده لئین (**هتجه**).

_____ به عهره بی پتی ده لئین که سهره ته یین (**هتجه**) به کوردی پتی ده لئین (**هتجه**).

_____ به عهره بی پتی ده لئین هه ممه ته یین (**هتجه**) به کوردی پتی ده لئین (**هتجه**).

_____ به عهره بی پتی ده لئین شه دده (**هتجه**) به کوردی پتی ده لئین (**هتجه**).

_____ به عهره بی پتی ده لئین سو کون (**هتجه**) به کوردی پتی ده لئین (**هتجه**).

تێبیلی // هه رک تێک یه کێک له پێته کانی زمانی عهره بی (—) شه دده ی هاته سهر، ئه و
پتی ده لئین (**هتجه**) به کوردی پتی ده لئین (**هتجه**)، جا شه دده دار بو هه ر سی جوو له ی
فه تحه و که سهره و هه ممه (**هتجه** و **هتجه** و **هتجه**) یش ده بیته، واته: ن ن ن

تێبیلی // (**هتجه**) پێکهاتوو له دوو پیتی وه کویه ک، یه که میان ساکین (زه نه دار)
و دووهمیان متحرک (جو لا وه)، بو نمونه:

(ب) پێکهاتوو له ب + ب واته ب (ب) پێکهاتوو له ا + ن + ن = اُن

تێبیلی // ئه م جوو ره له ت (د) به (ه) ده خوێندریته وه هه رکاتیک که وته کو تاییی وشه و
له سه ری وه ستایته. نمونه: **اَصْلًا** به **الصَّلاَه** ده خوێندریته وه.

تێبیلی // هه رک تێک هه مزه (ه) چوو ده سه ری یه کێک له پێته کانی (ا، و، ی) به م شیوه یه
(أ، و، ئ) ئه و له کاتی خوێندنه وه و شیکردنه ویدا به (ا، و، ی) ناخوێندریته وه، به لکو
هه رسیکیان به هه مزه ده خوێندریته وه. نمونه: **أَحَدٌ**، **مُرْصَدَةٌ**، **يُبَيِّنُ**.

چه ند تېبېنپه ک له سهر جووله کورته کان

حرره کورته د: بریتین له نیوهی جوولهی دریش، که له سهر پیت و له ژیر پیت داده نرین، ئەوانیش:

أ/ فەتحە (سەر): له سهر پیت داده نریت، له زمانی کوردیدا پییده لّین بزوینی کورت (هه). نمونه: أ به ته ده خویندریتته وه.

ب/ ضەممە (بۆر): له سهر پیت داده نریت، له زمانی کوردیدا بریتی یه له یهك (و). نمونه: أ به ئو ده خویندریتته وه.

ج/ کەسره (ژیر): له ژیره وهی پیت داده نریت، له زمانی کوردیدا بریتی یه له یهك پیتی (ی). نمونه: إ به ئی ده خویندریتته وه.

تېبېنی // بۆ شیکردنه وهی شیوازی خویندنه وه، له بهرام بهر ضەممە (بۆر) یه ک (و) م به کارهیناوه و له بهرام بهر کەسره (ژیر) یه ک (ی) م به کارهیناوه.

پیتھ کان لہ گھل جو و لہ کورنہ کان

فەتحە: دەنگى (ە) ى ھەيە، بچىتە سەر ھەر پىتتىك بەم جۆرە دەخوئىنەو: پىتە كە وەك خوئى + (ە) ى كورت = پىتتىكى فەتحە (سەر) دار. بۆ نمونە/ (أ + َ = أ) بە (ئە) دەخوئىندرىتەو.

ء و اُيَّ ب ت ت ث

هه مژه فه تچه نه
هه مژه سه ر نه

de

52

ض

2

ق

4.

 Δ

نمونه بۆ فه تحه (سه ر) (____) له وشه دا:

به م جوړه ده خو ئينه وه:

نمونه: (أَمَرَ)

ددلین: همزده تحه ته، میم فه تحه مه، نه مه، را فه تحه رد= نه مه رد = نه مه ره.
یان: همزده سه ر نه، میم سه ر مه، نه مه، پر سه ر رد= نه مه رد - نه مه ره.

جمع	خلق	حسد	عبس	رفع
فقد	فحش	فعدك	كسب	فعل
وقب	ولد	أحد	ووجدك	كفر

پرسنار و راشنن بۆ فه تحه سه ر _____

پ/ هیمای فه تحه (سه ر) بۆ پینه کنی نه وشانه زیاده بکه:

- ۱- أَمَرَ ۲- ذُكِرَ ۳- نَاقَةَ

پ/ له دواى (أ، ب، ت) دیت؟

- ۱- د ۲- ج ۳- ث

پ/ نه وشانه چوڼ ده خو ئیندر نه وه؟

- ۱- ذَكَرَ ۲- عَقَبَةَ ۳- وَسَقَ

پ/ له وشه ی (خَلَقَ) کام هیمایه به کارهاتووه؟

- ۱- فه تحه (سه ر) ۲- ضمه مه (بۆر) ۳- كه سه رده (ژیر)

وانه‌ی پینجه‌م

ب- دینه گن له گه‌ال حیوانه‌ی کورنی که سِر د زمره ۱۵

که سِر: ددنگی (ی) به کی کورتی هیه، له زمره‌ی کورده بهرامبه‌ره به یه ک
(ی)، بچینه ژیر هدر بینیک به جوړه ددخوښنه‌وه: پینه که ده ک خوی +
(ی) کورت = پیتیکي که سِر (ژیر) دار.
بۆ نمونه / (ا + = ا) به (ئی) که کی کورت ده خویندرته‌وه.

نمونه: (ت) سهره ماموستا ماره به پیتی (ت) ده کت، پشان ناماره به جوړه‌ی
کورنی که سِر (ژیر) ده کت و ده‌لی: ن که سِر نی = نی. نا ژیر تی = تی.

٥	ء و ا ي	ب	ت ت	ث
هه‌مه‌زه که سِر نی	با که سِر بی	تا که سِر تی	تا که سِر تی	تا که سِر تی
هه‌مه‌زه ژیر نی	با ژیر بی	تا ژیر تی	تا ژیر تی	تا ژیر تی

ج	ح	خ	د	ذ
جی	حی	خی	دی	ذی

ر	ز	س	ش	ص
ری	زی	سی	شی	صی

ض	ط	ظ	ع	غ
ضی	طی	ظی	عی	غی

ف	ق	ک	ل	م
فی	قی	کی	لی	می

ن	ه	و	ی
نی	هی	وی	یی

نمونه بۆكه سېره (ژيړ) (—) له وشه دا

به م جوړه ده خو ټيننه وه:

نمونه: (به) ده لټين: با كه سېره بې، ها كه سېره هې = بې هې = بيهې

يان: با ژيړ بې، ها ژيړ هې = بې هې = بيهې

أَذَن

قَلَم

حَطَب

لَمَن

إِرَم

بَلَد

إِبِل

قَمَر

برسيار و راهندان نو كه سرد ژېړ —

پ/ هتياى كه سېره (ژيړ) بۆ پټه كاني هم وشانه دابنې:

كسر

۱- ابل ۲- به

پ/ له دواى (ج ج خ) دېت؟

۱- ت ۲- د ۳- ي

پ/ هم وشانه چوڼ ده خو ټيندريته وه؟

۱- ولى ۲- بخل

پ/ له وشه (ابل) كام هتيايه به كارها تووه؟

۱- فتهحه (سهر) ۲- ضه ممه (بور) ۳- كه سېره (ژيړ)

وانہی شہ شہم

ج۔ سستہ کان نہ کھلے دل حوالہ کی کورتی ضہ ممہ (بؤر) (ا) — (د)۔

ضہ ممہ: دہنگی (و) واویکی کورتی ھہ۔ بجیتہ سہر ھہر پیتیک، پیتہ کہ بہہ
جؤرہ دہخوینہ وہ: پیتہ کہ و د ک خوی + (و) ی کورت = پیتیکی ضہ ممہ (بؤر) دار
بؤ نمونہ/ (ا + ا = ا) بہ (ئو) یہ کی کورت دہخویندریتہ وہ۔

نمونہ: (د) سہرہ ت ماموستان مارہ بہ پیتی (د) ددکت، یا شان نامازہ بہ جوولہی
کورتی ضہ ممہ (بؤر) ددکات و دہلی: دال ضہ ممہ دو = دو۔ دال بؤر دو = دو۔

ث

ثا ضہ ممہ ئو
ثا بؤر ئو

ت تہ

تا ضہ ممہ تو
تا بؤر تو

ب

با ضہ ممہ بو
با بؤر بو

ء و ا ی

ھمزہ ضہ ممہ ئو
ھمزہ بؤر ئو

ذ

دو

د

در

خ

خو

ح

حو

ج

جو

ص

سو

ش

شر

س

سو

ز

زو

ر

رو

غ

سو

ع

عو

ظ

ظو

ط

طو

ض

سو

م

سو

ل

لو

ک

کو

ق

قو

ف

فو

ی یے

یو

و

وو

ہ ھ

ھو

ن

نو

نمونه بۆ ضەممە (بۆر) (—) لە وشەدا

بەم جۆرە دەخوێننەوه:

نمونه: (أَفْقِي)

دەلێن: هەمزە ضەممە نو، ف ضەممە فو، نو فو، قاف کەسەرد فی = نو فوقی = ئوفوقی
یان: هەمزە بۆر تو، فا بۆر فو، نو فو، قاف ژێر قی = تو فوقی = ئوفوقی

صَحِفٍ	أَفْقِي	فَتَحَتِ
خَلَقَهُ	قَتَلَ	هُوَ
خَلِقَ	يَكُنْ	يَرَهُ

نەسار و نەسار نو ضەممە بۆر

پ/ هتای ضەممە (بۆر) بخەرە سەر پیتەکانی ئەم وشەیه:

۱- صحف

پ/ لەدوای (د، ذ، ر) دیت؟
۱- ج ۲- ب ۳- ز

پ/ ئەم وشەیه چۆن دەخوێندرێتەوه؟

۱- عُقَدٍ

کەسەردی

پ/ لە وشە یَکُنْ، بیتی (ک) چ هتایەکی لەسەرد؟

۱- فەتخە (سەر) ۲- ضەممە (بۆر) ۳- کەسەرد (ژێر)

ستہ کن لہ گھل ہر سی جو ولہ ی کورت بہ یہ گھود

ا ا ا	ی ی ی	و و و	ع ع ع
ح ح ح	ث ث ث	ت ت ت	ب ب ب
ذ ذ ذ	د د د	خ خ خ	ح ح ح

ش ش ش س س س ز ز ز ر ر ر

ظ ظ ظ ط ط ط ض ض ض ص ص ص

ق ق ق ف ف ف غ غ غ ع ع ع

ن ن ن م م م ل ل ل ك ك ك

ی ی ی و و و ہ ہ ہ

وانه‌ی جهوتهم

بیته‌کن له‌گهل جوته در زدن گاندا

۱- پیته‌کان له‌گهل جوته‌ی دریژی ته‌لیف () دا

ده‌نگی (ا) یه‌کی دریژی هه‌سه، بجینه‌سه‌ر هه‌ر پیتیک به‌ه جوړه
 ددیخوینینه‌وه: نمونه/ (عا) (ع + = غ) به (عا) ده‌خویندریته‌وه.
 نمونه: (عا) نامرژ به هه‌ر دوو پیته‌که بکه به‌یه که‌وه و بلنی:
 عه‌ین ته‌لیف فه‌تجه عا= عا. عه‌ین ته‌لیف عا= عا

عَا عَا بَا تَا ثَا جَا

هه‌مره ته‌لیف فه‌تجه تا با ته‌لیف فه‌تجه با تا ته‌لیف فه‌تجه تا تا ته‌لیف فه‌تجه تا جیم ته‌لیف فه‌تجه جا جیم ته‌لیف جا

حَا خَا دَا ذَا رَا
 حا خا دا ذ را

زَا سَا شَا صَا ضَا
 زا سا شا ص ضا

طَا ظَا عَا غَا فَا
 طا ظ عا غ فا

قَا گَا لَا مَا نَا
 قا گا لا ما نا

هَا وَا یَا
 ها وا یا

تیبینی/ با جی‌واژه له‌گهل ب یه که‌میان به (با) ده‌خویندریته‌وه و دووه‌میان
 به (به) ده‌خویندریته‌وه.

نمونه بۆ جوولهی دریژی ته لیف () له وشه دا

بهه جوړه ده خو یتنه وه:

نمونه: (جَبَل) ده لیس: جیم که سړد جی. ب ته لیف فه تحه یا، جیبا، لام فه تحه

له = جی با له = جیباله

یان: جیم ژیر جی. با ته لیف یا، جیب، لام سړ له = جی با له = جیباله

طَعَامٍ	كَفِرُ	حَدِيقَ	كَانَ
نَارٍ	مَقَامَ	خَافَ	جَاءَ
مَا لَهَا	عَذَبُ	رَأَى	عِشْرُ

سرسر و راهبان ددر ساردی حوولهی دریژی ته لیف ()

پ/ تهه وشانه چوڼ ده خو یتنه وه؟

۱- قَالَ ۲- نَاقَةَ ۳- كَوَاكِبُ

تیبینی/

- هرک تیک هه مزده (ه) که و ته نیوان لام (ل) و ته لیف (ا) نهوا به (نا) (آ)

ده خو یتنه وه.

نمونه: ﴿وَلَا جِرْدُ خَبْرٌ وَأَقْبَىٰ ۖ﴾ ﴿الْأَعْمَىٰ﴾ ﴿وَلَا جِرْدُ خَبْرٌ حَتَّىٰ لَوْ أَنَّكَ مِنَ الْأُولَىٰ ۖ﴾ ﴿الضُّحَىٰ﴾

- به لام ته گهر هه مزده (ه) که و ته سهر ته لیف (ا) نهوا به پتی جووله که ی

ده خو یتنه وه: ته گهر فه تحه (سهرای هه وو به (ئه)، ته گهر که سړد (ژیرای

هه وو به (ئی)، ته گهر ضه ممه (بوری هه وو به (نو) ده خو یتنه وه.

نمونه: ﴿وَالْأَرْضُ وَمَا طَحَّهَا ۖ﴾ ﴿النَّاسِ﴾ ﴿وَالْأُولَىٰ ۖ﴾ ﴿الْبَيْلِ﴾.

تَلْبِیْنی/ نهه جوړه واړه (ر) که نه لپی کی صه غیره (بجووک) نه سه رده رده که ناخویندریته وه، به لکو ته نیا نه لپه که ده خویندریته وه.

نمونه: الْحَيَاةُ الزَّكَاةُ الصَّلَاةُ
به حَيَاةً زَكَاةً صَلَاةً ده خویندریته وه.

نمونه بؤ نه لپی صه غیره (بجووک) (—) له وشه دا بهم جوړه ده خویندینه وه:

نمونه: (كِتَبَ)

ده لپن: کاف که سه رده کی، نا نه لپف صه غره ت، کبت، با ف نه حه به = کی تا به = کینا به
بن: کاف زیر کی، نا نه لپف ت، کنت، با سه ر به = کی تا به = کیت به

أَتَاكَ دَحَنَهَا نَادَنُ صِرَاطُ
صَلَاةُ أَنْزَلْنَاهُ هَذَا ءَايَاتُنَا

برسیار و راهنن د درباردی نه لپی صه غره (بجووک) (—)

پ/ هسای نه لپی صه غره (بجووک) بخمره سه ر نهه پینانه:

۱- ز ۲- ت ۳- ص

پ/ نهه و تسانه چون ده خویندریته وه؟

۱- خَتْمُهُ ۲- تَلَلَهَا ۳- فَأَرَاهُ

نمونه بۆ ئەلیفی (مه قصوره) (ئ) له وشه دا

بهم جوړه دهیخویننه وه:

نمونه: (سَجَى) ده لێن: سین فهحه سه، جیم نه لیف سه غیرد جا = سه جا

یان: سین سه سه، جیم نه لیف جا = سه جا

عَصَى فَهَدَى سَعَى طَفَى إِلَى
يَرَى فَاوَى هَوَى ضَحَى سَجَى

تایبینی // هه میسه نه لێنی مه قصوره، و نه لیفه کنی تر له پیشیان هه وه فهحه

(سه) دیت، نه وکت به نه لیف (ا) ده خویندرینه وه. هه ندی کات (نه لیفی

مه قصوره، (ن) نه لیفه سه غیر (بچووک، ده کهی له سه سه نییه، بهه شنوده یه (ن)

نه وکت چوون بزاین که به نه لیف ده خویندرینه وه؟

و/ سهیری پیت نه لیفه مه قصوره که ده کهن نه گهر فهحه (سه) بوو، به نه لیف (ا)

ده خویندرینه وه، به لاه نه گهر که سه سه (ژیر) بوو، نه وابه یا (ی) ده خویندرینه وه.

نمونه: (سَبَّحَ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى) لێره دا به نه لیف (ا) ده خویندرینه وه چونکه

له پیش خووی فهحه (سه) هاتوه.

پ/ نه و وشانه چوون ده خویندرینه وه؟

۳- مُوسَى

۲- فَنَادَى

۱- قَالَى

ی

نمونه بۆ جوولەى درىژى (ي) لى له وشەدا

بەم جوۆره دهخوێننهوه:

نمونه: (مُبِين) دهلێن: ميه سه ممه مو، با يا كه سه رده بيه، مو بيه، نون كه سه رده

نى = مو بيه نى = مو بيه.

يان: ميم بۆر مو، با يا بيه، مو بيه، نون زير نى = مو بيه نى = مو بيه

لَا يَلْف	كَاتِبِن	كِرِم	أَبِه	كِر
يَتِم	مَجِيد	وَجِيء	حَمِيد	أَخِيه
حَدِثُ	حَرَقِ	عَزِيز	سِينِن	وَيُعِيدُ
	فِيل	يَقِين	أَمِين	

بهره بهر و راهه بهر دهخوێننهوه درى درى

پ/ جوولەى درىژى (ي) بۆ ئەم پیتانه زیاد بکه:

۱- خ ۲- و ۳- غ ۴- ك

پ/ ئەم وشانه چۆن دهخوێندرینهوه؟

۱ یُرِيدُ ۲ حَكِيمِن ۳ فَكِهِن ۴ عِبَادِی

وانہی یازدہیہم

ب۔ ۲۰۔ سمہ کار ٹہ گہل حولہی دربرئی سی صہ عسرد سی بچوک (ے) ے دا

ہہ مان دہنگی (ی) یہ کی دریژی ہہیہ لہ زمانی کوردیدا یہ کسانہ بہ (یی)،
لہ گہل ہہر پیتیکدا ہات بہم جوڑہ دہیخوتینہوہ:

ہو نمونہ / ے + ے = (ہ ے) بہ (ہیی) دہخوتندریتہوہ.

نمونہ: (ا) سہردتا ماموستا ناماژہ بہ پیتی (ا) دہکات، پشان ناماژہ بہ

جوولہی دریژی یا (-) دہکات و دہلی: ہہمزہ ی صہ غیرد نیی - نیی

یان: ہہمزہ یا نیی = نیی.

اے	بے	قے	ثے	جے
ہہمزہ یا صہ غیرہ نیی ہہمزہ یا نیی	با یا صہ غیرہ بیی با یا بیی	تا یا صہ غیرہ تی تا یا تی	نا یا صہ غیرہ ٹی تا یا نیی	جیم یا صہ غیرہ جی جیم یا جی
حے	خے	دے	ذے	رے
حیی	خیی	دی	ذی	ری
زے	سے	شے	صے	ضے
زی	سی	شی	صی	ضی
طے	ظے	عے	غے	فے
طی	ظی	عی	غی	فی
قے	کے	لے	مے	نے
قی	کی	لی	می	نی
ہے	وے	یے		
ہی	وی	یی		

نمونہ ہو جوولہی دریژی یای صہ غیرد (یای بچوک) (ے) لہ وشہدا

بہ۔ طَعَامِہِ وَصَحِبَتِہِ بَیْمِیْنِہِ اِلْفِہِم

وانه‌ی دوازده‌یه‌م

ج بسته‌کان له‌گه‌ل جووله‌ی درێژی واو دا

۱- جووله‌ی درێژی واو (و)ی گه‌وره

دهنگی (و) واوێکی درێژی هه‌یه، له‌ زمانی کوردیدا یه‌کسانه‌ به‌ (وو).
له‌ گه‌ل هه‌ر پیتی‌کدا هات به‌م جووره‌ ده‌خوینینه‌وه: بۆ نمونه / ب + و = (بو)
به‌ (بوو) ی درێژ ده‌خویندریته‌وه. ئه‌مه‌ دوو هه‌نده‌ی (و) ی جووله‌ی کورته،
که‌ ضه‌مه‌ (بۆر)ه‌.

نمونه: (بُ) سه‌ره‌تا مامۆستا ئاماژه‌ به‌ پیتی (ب) ده‌کات، پاشان ئاماژه‌ به‌ جووله‌ی
درێژی () ده‌کات و ده‌لی: با واو ضه‌مه‌ بوو = بوو. با بۆر بوو = بوو

هه‌مزه‌ واو	هه‌مزه‌ ئوو	ب واو ضه‌مه‌ بوو	ت واو ضه‌مه‌ توو	ئ واو ضه‌مه‌ ئوو	ج واو ضه‌مه‌ جوو
هه‌مزه‌ واو ئوو	هه‌مزه‌ واو ئوو	ب واو ضه‌مه‌ بوو	ت واو ضه‌مه‌ توو	ئ واو ضه‌مه‌ ئوو	ج واو ضه‌مه‌ جوو
هه‌مزه‌ واو ئوو	هه‌مزه‌ واو ئوو	ب واو ضه‌مه‌ بوو	ت واو ضه‌مه‌ توو	ئ واو ضه‌مه‌ ئوو	ج واو ضه‌مه‌ جوو

هه‌مزه‌ واو ئوو
هه‌مزه‌ واو ئوو
هه‌مزه‌ واو ئوو
هه‌مزه‌ واو ئوو
هه‌مزه‌ واو ئوو

هه‌مزه‌ واو ئوو
هه‌مزه‌ واو ئوو
هه‌مزه‌ واو ئوو
هه‌مزه‌ واو ئوو
هه‌مزه‌ واو ئوو

هه‌مزه‌ واو ئوو
هه‌مزه‌ واو ئوو
هه‌مزه‌ واو ئوو
هه‌مزه‌ واو ئوو
هه‌مزه‌ واو ئوو

هه‌مزه‌ واو ئوو
هه‌مزه‌ واو ئوو
هه‌مزه‌ واو ئوو
هه‌مزه‌ واو ئوو
هه‌مزه‌ واو ئوو

هه‌مزه‌ واو ئوو
هه‌مزه‌ واو ئوو
هه‌مزه‌ واو ئوو

نمونه بۆ جوولەى درىژى (ز) (وو) ئە وشەدا

بەم جۆره دەيخوينىنەوه:

نمونه: (اُوتى)

دەلىين: ھەمزە واو ضەممە ئوو، تا كەسرە تى، ئوو تى، يا فەتحە يە = ئوو تى يە = ئووتىيە

يان: ھەمزە واو ئوو، تا ژىر تى، ئوو تى، يا سەر يە = ئوو تى يە = ئووتىيە

يُرَاوُرْنَ	تَشَاءُرْنَ	قُبُرُ	أُوتُوا	فُجُرَهَا
يَحُورَ	وَدُودُ	يَذُوقُونَ	بُرُوجُ	رَسُولُ
طُورِ	أَعْرُدُ	غَفُورُ	يَقْرُلُ	تَكُونُ
يَمُرْتُ	ثَمَرَدَ	سَاهُونَ	يُوعُونَ	

بەم جۆره دەيخوينىنەوه:

پ/ جوولەى درىژى (و) بلكىنە بەم پىتانەوه:

۱- ب — ۲- غ — ۳- ش —

و

پ/ ئەم وشانە چۆن دەخويندريئەوه؟

يُوثِقُ كَفَرُوا عَابِدُونَ

نمونه بۆ جوولەى دريژى واوى صهغيره (ـ) (وو) له وشهدا

بهم جوړه دهخوئينهوه:

مَالَهُ : دهليين: ميم تهليف فهتحة ما، لام فهتحة له، ماله، ها واو صهغيره هوو= ما له هوو= ماله هوو.

يان: ميم تهليف ما، لام سهر له، ماله، ها واو هوو= ما له هوو= ماله هوو

لَهُ	ذَكَرَهُ	خَلَقَهُ	أَمَاتَهُ
كِتَبَهُ	وَثَّقَهُ	مَالَهُ	نَادِيَهُ
أَمَرَهُ	عَذَابَهُ	يَرَهُ	مِزَاجَهُ
	خَتَمَهُ	فَجَعَلَهُ	

نرسان و رهشنان ددر بارى جوولەى دريژى واوى صهعسره (و) (وو)

و

پ/ ئەم وشانه چۆن دهخوئيندريتهوه؟

يَرَهُ مَالَهُ

پ/ له وشەى (يَرَهُ) كام جوولەى دريژ به كار هاتوه؟

۱- جوولەى دريژى تهليف ۲- جوولەى دريژى واوى صهغيره ۳- جوولەى دريژى يا (ي)

وانه‌ی چوارده‌یه‌م

سوکون (زهنه)

چهند تّیبینییه‌ک/

۱- پیتی ساکین (زهنه‌دار) له‌سه‌ری ده‌وه‌ستی و وه‌ک خۆی ده‌یلتی.

۲- هیچ کاتییک ناتوانیت به ساکین (زهنه‌دار) د‌دست به خویندنه‌وه بکه‌یت.

واتا مه‌رجه به جو‌ل‌او ده‌ست پی بکه‌یت، چونکه ساکین (زهنه‌دار) ناکه‌و‌یتته سه‌ره‌تای وشه‌وه.

۳- هه‌روه‌ها ناشتوانیت به موته‌ه‌ریک (جو‌ل‌او) بوه‌ستیت.

واتا مه‌رجه به ساکین (زهنه‌دار) کۆتایی پی به‌ینیت یان بوه‌ستیت، جا ئه‌و وه‌ستانه‌ت به‌هۆی نه‌مانی هه‌ناسه‌وه بوو یاخود به‌هۆی هه‌له‌کردنه‌وه بوو یاخوود به‌هۆی گه‌یشتن به کۆتایی ئایه‌ته‌که‌وه بوو یاخود به‌هه‌ر هۆکارێکی تر بوو.

پیتھکان لہ گھل سوکون (زہنہ)

زہنہ: بہ پئی جوری چاپی قورٹان بہ دوو شیوہ نوسراوہ (—) (°)
 پیتی زہنہ دار لہ سہری دہوہستی و وہك خوئی دہیلیئی، ہہرکاتیك زہنہ
 (سوکون) چووہ سہر ہہر پیتیك ئہوا شیوازی خویندنه وہ کھی بہم جوہرہ
 دہبیٹ: نمونہ/ب + — = (بَ بْ) بہ (ب) دہخویندریتہ وہ.

ث	ت	ب	ء وَّ اُیْ
ئا سوکون ث	تا سوکون ت	با سوکون ب	ہہ مزہ سوکون ء
تا زہنہ ث	تا زہنہ ت	با زہنہ ب	ہہ مزہ زہنہ ء
د	خ	ح	ج
س	ز	ر	ذ
ط	ض	ص	ش
ف	غ	ع	ظ
م	ل	ک	ق
ی	و	ہ	ن

نمونه بو سوکون (زهنه) (—) له وشه دا

بهم جوړه ده خوښینه وه:

نمونه: (تِلْكَ)

ده لټین: تا که سړه تی، لام سوکون ل، تیل، کاف فه تحه که = تی ل که = تیلکه

یان: تا ژیر تی، لام زهنه ل، تیل، کاف سهر که = تی ل که = تیلکه

مَأْوَى	يُؤْمِنُونَ	أَبْتَرُ	تَتَّبِعُهَا	عَلِمَتْ
مِثْقَالَ	نَجَعَلِ	رِحْلَةَ	يَخْرِجُ	أَذْبَرَ
تَذْهَبُونَ	فِرْعَوْنَ	تَرْجُفُ	أَزَلِفَتْ	عَسَعَسَ
يَشْرَبُ	أَصْحَابُ	نَضْرَةَ	بَطَشَ	أَعْلَمُ
وَأَغْطَشَ	أَفْلَحَ	أُقْسِمُ	ذِكْرَهَا	تِلْكَ
سَمَكَهَا	أَنْعَامِكُمْ	أَهْلِهِمْ	يَوْمَ	عَلَيْكَ

په سهر و راځسای ددر ناردی سوکون رډله (—)

پ/ زهنه بخهره سهر هم پیتانه:

۱- ط ۲- ه ۳- ن

پ/ له وشه (أَعْنَمَ) نهو هیایه ی که له سهر پیتی (ع) ه، چی پی ده لټین؟

۱- فه تحه (سهر) ۲- سوکون (زهنه) ۳- ضه ممه (بور)

پ/ هم وشانه چوڼ ده خوښدرینه وه؟

رَجِعِهِ يَشْرَبُ تَحْتَهَا وَلَقَدْ يَعْلَمُونَ

وانه‌ی پازدهیه‌م

ته‌نۆین (التنوين)

ته‌نۆین: بریتییه له یه‌كێك له جوولێه كورته‌كانی (ـَـ ـِـ ـِـ) +
 نوونیکی ساکین (نوونیکی زه‌نده‌دار)، هه‌میشه ده‌كه‌وێته كو‌تایی وشه‌وه،
 هه‌یچ کاتی‌یک له سه‌ره‌تا و ناوه‌راستی وشه‌دا نایه‌ت.
 - نونه ساکین (زنده‌دار) ده‌کە‌ی ته‌نۆین به‌ پیتی (نون) ناوسریت، به‌لام به‌
 (نون) ده‌خوێندریته‌وه و ده‌گو‌تریت.
 - له کاتی به‌یه‌ك گه‌یشتنی دوو وشه‌دا ده‌خوێندریته‌وه.

- جو‌ره‌کانی ته‌نۆین:

- ١) ته‌نۆینی الفتحة (فه‌تحة‌ته‌ین) به‌ کوردی پیی ده‌لێن (دووسه‌ر) ـَـ.
- ٢) ته‌نۆینی الکسرة (که‌سره‌ته‌ین) به‌ کوردی پیی ده‌لێن (دووژیر) ـِـ.
- ٣) ته‌نۆینی الضمة (ضممه‌ته‌ین) به‌ کوردی پیی ده‌لێن (دوو‌بۆر) ـِـ.

= و و و

=

وانه‌ی سازدهیه‌م

پیته‌کان له‌گه‌ڵ ته‌نۆین

۱- پیته‌کان له‌گه‌ڵ-تنۆین الفتحه (فه‌تحه‌ته‌ین) (—)

ده‌نگی (ه‌ن) ی هه‌یه، به‌جێته سه‌ر ههر پیتی‌ک به‌ه‌ جو‌ره ده‌یخوینینه‌وه: پیته‌که وه‌ک
خۆی + ه‌ن = پیتی‌کی ته‌نۆین دار. بۆ نمونه / (ب + = ب) به (ه‌ن) ده‌خویندریته‌وه.
نمونه: (ق) سه‌ره‌تا مامۆستا ئاماژه به‌ پیتی (ق) ده‌کات و پاشان ئاماژه به‌ فه‌تحه‌ته‌ین
(دوو سه‌ر) ده‌کات و ده‌لی: قاف فه‌تحه‌ته‌ین قه‌ن = قه‌ن. قاف دوو سه‌ر قه‌ن = قه‌ن.

هه‌وَأَءَا بَا تَا ثَا جَا

هه‌مه‌یه‌ فه‌حه‌یه‌س سه‌ر با فه‌حه‌یه‌س سه‌ر ر فه‌حه‌یه‌س ته‌ن ر فه‌حه‌یه‌س ته‌ن نا فه‌حه‌یه‌س ته‌ن حه‌فه‌حه‌یه‌س ته‌ن
هه‌مه‌یه‌ دوو سه‌ر ته‌ن با دوو سه‌ر به‌ن تا دوو سه‌ر ته‌ن تا دوو سه‌ر ته‌ن جیم دوو سه‌ر جه‌ن

حَا خَا دَا ذَا رَا
حه‌ن خه‌ن ده‌ن ذه‌ن ره‌ن

زَا سَا شَا صَا ضَا
زه‌ن سه‌ن شه‌ن سه‌ن ضه‌ن

طَا ظَا عَا غَا فَا
طه‌ن ظه‌ن عه‌ن غه‌ن فه‌ن

قَا گَا لَا مَا نَا
قه‌ن که‌ن له‌ن مه‌ن نه‌ن

هه‌ا وَا وِیَا یَا
هه‌ن وه‌ن به‌ن

نمونه بۆ فه تحه تهين (دووسهر) (ـ) له وشه دا

به م جوړه ده خو ټينه وه:

نمونه: (كَيْب) ده ټين: كاف كه سره كي، تائه ليف سه غيره تا، كيتا، با
فه تحه تهين بهن= كي تا بهن= كيتا بهن.

يان: كاف ژير كي، تائه ليف تا، كيتا، با دووسهر بهن= كي تا بهن=
كيتا بهن. واتا كَيْبًا به كَيْبً ده خو ټندر ټه وه.

مَاءٌ	شَرَابًا	بَرْدًا	عَذَابًا	أَشْتَاتًا
لَغِيَّةٌ	سِرَاجًا	صُبْحًا	شِدَادًا	خَيْرًا
مَفَازًا	لِبَاسًا	مَعَاشًا	مَتَلَعًا	صُحُفًا
طَبَقًا	مَالًا	كِرَامًا	لِسَانًا	كُفُوا

نمونه: (مَفَازًا) ده تحه تهين (دووسهر) (ـ) له وشه دا

پ/ فه تحه تهين (دووسهر) (ـ) بۆ ئه م پيتانه دابنئ:

۱- کا ۲- شا ۳- نا

پ/ له وشه ي (مَاءٌ) پيتي همزه (ء) كام هيمايه ي له سه ره؟

۱- كه سره (ژير) ۲- سوكون (زه نه) ۳- فه تحه تهين (دووسهر)

پ/ ئه م وشانه چو ن ده خو ټندر ټه وه؟

۱- خَيْرًا ۲- مَتَلَعًا ۳- زَيْتُونًا

وانه‌ی جه‌قده‌یه‌م

۲- پیته‌گان له‌گه‌ل که‌سره‌ته‌ین (تنوین الکسرة) (دوو ژیر) (—) ده‌نگی (ین) ی‌ه‌یه، بچ‌ته ژیر ه‌هر پیت‌یک به‌م جو‌رد ده‌یخویننه‌وه: پیته‌که‌ وه‌ک خوی+ین= پیت‌یکی ته‌نوین دار. بۆ نمونه/ (إ + = إ) به‌ (ئین) ده‌خویندریته‌وه. نمونه: (إ) سه‌ره‌تا مامۆستا ئاماژه به‌ پیتی (أ) ده‌کات، پاشان ئاماژه به‌ که‌سره‌ته‌ین (دوو ژیر) ده‌کات و ده‌لی: ه‌مزه که‌سره‌ته‌ین ئین= ئین. ه‌مزه دوو ژیر ئین= ئین.

هـِ اِ اِ	بِ	تِ تِ	ثِ	جِ
ه‌مزه که‌سره‌ته‌ین ئین	با که‌سره‌ته‌ین بین	تا که‌سره‌ته‌ین تین	ئا که‌سره‌ته‌ین ئین	جیم که‌سره‌ته‌ین جین
ه‌مزه دوو ژیر ئین	با دوو ژیر بین	تا دوو ژیر تین	ئا دوو ژیر ئین	جیم دوو ژیر جین

ح	خ	د	ذ	ر
حین	خین	دین	ذین	رین
ز	س	ش	ص	ض
زین	سین	شین	صین	ضین
ط	ظ	ع	غ	ف
طین	ظین	عین	غین	فین
ق	ک	ل	م	ن
قین	کین	لین	مین	نین
	هـِ هـِ	و	ی	
	هین	وین	یین	

نمونه بو که سره تهین (دووژیر) (—)

به م جوړه ده خوښینه وه:

نمونه: (کتاب) ده لټین: کاف که سره کی، تاء لیف فته تاء، کیتا، با که سره تهین بین = کیتابین.

یان: کاف ژیر کی، تاء لیف تاء، کیتا، با دووژیر بین = کیتابین. واتا کتاب به کتاین ده خوښندریته وه.

شئ	عذاب	همزة	حديث
موج	وشاهد	حاسد	ناصر
نفس	قریش	جوع	صحف
غاسق	رسول	گریم	مکین

نر سر و راهسان د دردی که سر د نهین دووژیر (—)

پ/ که سره تهین (دووژیر) (—) بو هم پیتانه دابنې:

۱- ذ ۲- ج ۳- ب ۴- ص

پ/ له وشه (رسول) پیتی (ل) کام هتیا بهی وهرگرتووه؟

۱- فته تاهه تهین (دووسه) ۲- جوولهی دریژی تاهه لیف (ا) ۳- که سره تهین (دووژیر)

پ/ هم وشانه چوڼ ده خوښندریته وه؟

۱- لهب ۲- سفره ۳- عمده ۴- طبق

وانه‌ی هه‌ژده‌یه‌م

۳- پیتته‌کان له‌گه‌ڵ **ضه‌مه‌ته‌ین** (تنوین الضمة) (دوو بۆر) (هه‌و)

ده‌نگی (ون) ی هه‌یه، بچیتته سه‌ر هه‌ر پیتیک به‌م جووره ده‌یخوینینه‌وه: پیتته‌که وه‌ک خۆی+ون= پیتیکی ته‌نوین دار. بۆ نمونه/ (م + = م) به (مون) ده‌خویندریتته‌وه. نمونه: (ت) سه‌ره‌تا مامۆستا ئاماژه به‌ پیتی (ت) ده‌کات، پاشان ئاماژه به‌ ضه‌مه‌ته‌ین (دوو بۆر) ده‌کات و ده‌لێ: تا ضه‌مه‌ته‌ین تون= تون. تا دوو بۆر تون= تون

هه‌مزه ضه‌مه‌ته‌ین تون هه‌مزه دوو بۆر تون	ب	ت	ث	ج
با ضه‌مه‌ته‌ین بون با دوو بۆر بون	ح	د	ذ	ر
س	خ	د	ذ	ر
سون	خون	دون	ذون	پون
ز	س	ش	ص	ض
زون	سون	شون	صون	ضون
ط	ظ	ع	غ	ف
طون	ظون	عون	غون	فون
ق	ك	ل	م	ن
قون	كون	لون	مون	نون
ه	و	ی		
هون	وون	یون		

نمونه بۆ ضمه ممه تهين (دووبۆر) (ق ۹۹) له وشه دا

به م جوړه ده خو ئينه وه:

نمونه: (كِتَاب) ده ئيين: كاف كه سره كى، تائه ليف فتهحه تا، كيتا، با
ضه ممه تهين بون = كى تا بون = كيتابون.

يان: كاف ژير كى، تائه ليف تا، كيتا، با دووبۆر بون = كى تا بون =
كيتابون.

واتا كِتَابٌ به كِتَابٌ ده خو ئيندر ئينه وه.

شَيْءٌ	قُلُوبٌ	وَاحِدَةٌ	كَادِحٌ	شَهِيدٌ
ذِكْرٌ	قَادِرٌ	نَفْسٌ	مُحِيطٌ	حَافِظٌ
مِسْكٌ	رَسُولٌ	طَعَامٌ	شَأْنٌ	وُجُوهٌ

بهر سهر و زان به سهر ده دار لاردى به ممه تهين (دووبۆر) (ق ۹۹)

پ/ ضه ممه تهين (دووبۆر) (ق ۹۹) بخه ره سهر ئه م پيتانه:

۱- م ۲- س ۳- ذ ۴- ی

پ/ له وشه ی (قُلُوبٌ) پیتی (ب) کام هتیا به ی وه رگرتوو ده؟

۱- ضه ممه تهين (دووبۆر) ۲- كه سره تهين (دووبۆر) ۳- فتهحه تهين (دووسهر)

پ/ ئه م وشانه چۆن ده خو ئيندر ئينه وه؟

۱- أَحَدٌ ۲- كُتِبَ ۳- عَابِدٌ ۴- خَيْرٌ

پیتھکان لہ گھل ھەرسى جۆردگانى تەنوين بەیەكەوہ

ث ث ث

ئەن ئىن ئون

ت ت ت

تەن تىن ئون

ب ب ب

بەن بىن ئون

ا ا ا

ئەن ئىن ئون

د د د

دەن دىن ئون

خ خ خ

خەن خىن ئون

ح ح ح

خەن حىن ئون

ج ج ج

جەن جىن ئون

س س س

سەن سىن ئون

ز ز ز

زەن زىن ئون

ر ر ر

رەن رىن ئون

ذ ذ ذ

دەن دىن ئون

ط ط ط

طەن طىن ئون

ض ض ض

ضەن ضىن ئون

ص ص ص

صەن صىن ئون

ش ش ش

شەن شىن ئون

ف ف ف

فەن فىن ئون

غ غ غ

غەن غىن ئون

ع ع ع

عەن عىن ئون

ظ ظ ظ

ظەن ظىن ئون

م م م

مەن مىن ئون

ل ل ل

لەن لىن ئون

ك ك ك

كەن كىن ئون

ق ق ق

قەن قىن ئون

ي ي ي

يەن يىن ئون

و و و

وەن وىن ئون

ه ه ه

ھەن ھىن ئون

ن ن ن

نەن نىن ئون

وانه‌ی نۆزده‌یه‌م

شه‌دده (س)

هه‌ر کاتی‌ک یه‌کێک له‌ پێته‌ کێشی زمانێی عه‌ره‌بێی شه‌دده‌ (س) ی هاته‌ سه‌ر، ئه‌وا پێی ده‌لێن (مشدد) به‌ کوردی پێی ده‌لێن (شه‌دده‌دار)، پێته‌ که‌ به‌تووندی ده‌رده‌پریت. هه‌موو پێتیکی شه‌دده‌دار پێکه‌ها سوو له‌ دوو پیت له‌هه‌مان په‌گه‌زی ئه‌و پێته‌ی که‌ شه‌دده‌ی له‌سه‌ره‌: یه‌ که‌میان ساکن (زنده‌دار) + دوو ده‌میان موته‌حه‌ریک (جووله‌دار)ه‌.

نمونه: ن پێکه‌ها تووه‌ له‌ ن ن = نُن.

شینوازی خوینده‌ نه‌وه‌ که‌ی به‌م جوور ده‌بی‌ت: نمونه: ن ده‌لێن: نون شه‌دده‌ فته‌حه‌ نه‌ یان: نون شه‌دده‌ سه‌ر نه‌.

تسک (نێیوه‌): س

<p>أَبَّ</p> <p>ئه‌لیف فته‌حه‌ نه‌ با شه‌دده</p> <p>فه‌ته‌حه‌ بیه = ئه‌بیه</p> <p>ئه‌لیف سه‌ر نه‌ با شه‌دده</p> <p>سه‌ر بیه = ئه‌بیه</p>	<p>أَبْ</p> <p>ئه‌لیف فته‌حه‌ که‌ با شه‌دده</p> <p>که‌سه‌ره‌ بیه = ئه‌بیه</p> <p>ئه‌لیف سه‌ر نه‌ با شه‌دده</p> <p>ژێر بیه = ئه‌بیه</p>	<p>أَبُ</p> <p>ئه‌لیف فته‌حه‌ نه‌ با شه‌دده</p> <p>ضه‌مه‌مه‌ بیه = ئه‌بیه</p> <p>ئه‌لیف سه‌ر نه‌ با شه‌دده</p> <p>بوو بیه = ئه‌بیه</p>	<p>أَثَّ</p> <p>ئه‌لیف فته‌حه‌ نه‌ با شه‌دده</p> <p>ئه‌لیف سه‌ر نه‌ با شه‌دده</p>
<p>أَخَّ</p> <p>ئه‌لیف فته‌حه‌ نه‌ با شه‌دده</p> <p>ئه‌لیف سه‌ر نه‌ با شه‌دده</p>	<p>أَخْ</p> <p>ئه‌لیف فته‌حه‌ که‌ با شه‌دده</p> <p>ئه‌لیف سه‌ر نه‌ با شه‌دده</p>	<p>أَخُ</p> <p>ئه‌لیف فته‌حه‌ نه‌ با شه‌دده</p> <p>ضه‌مه‌مه‌ بیه = ئه‌بیه</p> <p>ئه‌لیف سه‌ر نه‌ با شه‌دده</p> <p>بوو بیه = ئه‌بیه</p>	<p>أَثَّ</p> <p>ئه‌لیف فته‌حه‌ نه‌ با شه‌دده</p> <p>ئه‌لیف سه‌ر نه‌ با شه‌دده</p>
<p>أَزَّ</p> <p>ئه‌لیف فته‌حه‌ نه‌ با شه‌دده</p> <p>ئه‌لیف سه‌ر نه‌ با شه‌دده</p>	<p>أَزْ</p> <p>ئه‌لیف فته‌حه‌ که‌ با شه‌دده</p> <p>ئه‌لیف سه‌ر نه‌ با شه‌دده</p>	<p>أَزُ</p> <p>ئه‌لیف فته‌حه‌ نه‌ با شه‌دده</p> <p>ضه‌مه‌مه‌ بیه = ئه‌بیه</p> <p>ئه‌لیف سه‌ر نه‌ با شه‌دده</p> <p>بوو بیه = ئه‌بیه</p>	<p>أَثَّ</p> <p>ئه‌لیف فته‌حه‌ نه‌ با شه‌دده</p> <p>ئه‌لیف سه‌ر نه‌ با شه‌دده</p>
<p>أَسَّ</p> <p>ئه‌لیف فته‌حه‌ نه‌ با شه‌دده</p> <p>ئه‌لیف سه‌ر نه‌ با شه‌دده</p>	<p>أَسْ</p> <p>ئه‌لیف فته‌حه‌ که‌ با شه‌دده</p> <p>ئه‌لیف سه‌ر نه‌ با شه‌دده</p>	<p>أَسُ</p> <p>ئه‌لیف فته‌حه‌ نه‌ با شه‌دده</p> <p>ضه‌مه‌مه‌ بیه = ئه‌بیه</p> <p>ئه‌لیف سه‌ر نه‌ با شه‌دده</p> <p>بوو بیه = ئه‌بیه</p>	<p>أَثَّ</p> <p>ئه‌لیف فته‌حه‌ نه‌ با شه‌دده</p> <p>ئه‌لیف سه‌ر نه‌ با شه‌دده</p>

أَطَّ أَطَّ أَطَّ	أَعَّ أَعَّ أَعَّ	أَظَّ أَظَّ أَظَّ	أَظَّ أَظَّ أَظَّ
ته‌ط‌طه ته‌ط‌طی ته‌ط‌طو	ته‌ع‌عه ته‌ع‌عی ته‌ع‌عو	ته‌ظ‌ظه ته‌ظ‌طی ته‌ظ‌طو	ته‌ظ‌ظه ته‌ظ‌طی ته‌ظ‌طو
أَفَّ أَفَّ أَفَّ	أَكَّ أَكَّ أَكَّ	أَقَّ أَقَّ أَقَّ	أَقَّ أَقَّ أَقَّ
ته‌ففه ته‌ففی ته‌ففو	ته‌ک‌که ته‌ک‌کی ته‌ک‌کو	ته‌ققه ته‌ققی ته‌ققو	ته‌ققه ته‌ققی ته‌ققو
أَمَّ أَمَّ أَمَّ	أَهَّ أَهَّ أَهَّ	أَنَّ أَنْ أَنْ	أَنَّ أَنْ أَنْ
ته‌ممه ته‌ممی ته‌ممو	ته‌ه‌هه ته‌ه‌هی ته‌ه‌هو	ته‌ن‌نه ته‌ن‌نی ته‌ن‌نو	ته‌ن‌نه ته‌ن‌نی ته‌ن‌نو
أَيَّ أَيَّ أَيَّ			
ته‌یی ته‌یی ته‌یو			

نمونه بۆ شه‌دده (—) له وشه‌دا

به‌م جو‌ره ده‌یخوینینه‌وه: نمونه: (رَبَّكَ) ده‌لیین: را فه‌ت‌حه ره، با شه‌دده ضه‌ممه
 ببو، ره ببو، کاف فه‌ت‌حه که = ره ببو که = ره‌ببوکه. یان: را سه‌ر ره، با شه‌دده
 بو‌ر ببو، ره ببو، کاف سه‌ر که = ره ببو که = ره‌ببوکه

وَتَّبَ	لِلْمُتَّقِينَ	فُجِّرَتْ	وَأُخِّرَتْ	وَدَّعَكَ	كَذَّبَ
كَرَّةً	مَكْرَمَةٍ	تَنْزُلُ	يَسْرَهُ	فَبَشَّرَهُمْ	وَحُصِّلَ
يَحْضُرُ	تَطْلُعُ	يَدْعُ	فَيُعَذِّبُهُ	فَعَالَ	تَنْفَسَ

بر سیار و راه‌بینان ده‌رباره‌ی شه‌دده (—)

پ/ ته‌م وشانه چۆن ده‌خویندرینه‌وه؟

وَجَنَاتٍ فَصَبَّ فَقَدَّرَهُ ثُوبَ

پ/ (ن) له‌چی پێکهاتوووه؟

و/ پێکهاتوووه له و

السلام

وانه‌ی بیسته‌م

هه‌مزە‌ی به‌یه‌ک‌گه‌یان‌دن (همزة الوصل)

تێبینی// هه‌میشه‌ هه‌مزە‌ی به‌یه‌ک‌گه‌یان‌دن له‌سه‌ره‌تا‌دا ده‌خوێند‌ریته‌وه‌ و له‌ گه‌یان‌ندا ناخوێند‌ریته‌وه‌.

۱- هه‌رکاتی‌ک له‌گه‌ڵ پیتی (لام) هات و له‌سه‌ره‌تا‌وه‌ هات ئه‌وا به‌ (أ) ده‌خوێند‌ریته‌وه‌.

نمونه: **اللَّهُ** **الْإِنْسَنَ** **الَّذِينَ** **الْجِبَالُ**

به: (ئه‌للاه‌و) (ئه‌لئینسانه‌) (ئه‌للە‌ذینه‌) (ئه‌لجیبالو) ده‌خوێند‌ریته‌وه‌.

- به‌لام ئه‌گه‌رچی له‌گه‌ڵ پیتی (لام) یش هاتیست، له‌کاتی گه‌یان‌ندا (له‌ ناوه‌راست‌دا) ناخوێند‌ریته‌وه‌.

نمونه: **وَلِلَّهِ** **إِنَّ** **لِلْإِنْسَنَ** **إِنَّ** **لِذِينَ** **وَإِذَا** **الْجِبَالُ**

به: (وه‌للاه‌و) (ئیننه‌لئینسانه‌) (ئیننه‌للە‌ذینه‌) (وه‌ئیده‌لجیبالو) ده‌خوێند‌ریته‌وه‌.

۲- هه‌رکاتی‌ک له‌گه‌ڵ پیتی (لام) نه‌هاتیوو، ویستت به‌ (هه‌مزە‌ی به‌یه‌ک‌گه‌یان‌دن)

ده‌ست به‌ خوێندنه‌وه‌ بکه‌یت ئه‌وا به‌یه‌کی‌ک له‌م سێ شیوه‌یه‌ ده‌یخوێنینه‌وه‌:

أ- ئه‌گه‌ر وشه‌که‌ (کار) بوو و پیتی سییه‌می (بۆر) بوو ئه‌وا هه‌مزە‌ی به‌یه‌ک‌گه‌یان‌دن به‌ (بۆر) واتا به‌ (أ) ده‌خوێنینه‌وه‌.

نمونه: **أَدْعُ** **أَنْظُرُ** **أَرْكُضُ**

به: (ئودعو) (ئونظور) (ئورکوض) ده‌خوێند‌ریته‌وه‌.

تێبینی// ئه‌گه‌ر پیتی سییه‌می وشه‌که‌ ضه‌ممه‌ (بۆر) یش بی‌ت، به‌لام ئیسم

(ناوی‌ک) له‌دوای وشه‌که‌وه‌ هات، ئه‌وا هه‌مزە‌ی وه‌صل (هه‌مزە‌ی به‌یه‌ک‌گه‌یان‌دن)

به‌ (أ) ناخوێند‌ریته‌وه‌، به‌لکو به‌ (إ) ده‌خوێند‌ریته‌وه‌. نمونه: **ابْنُ مَرْيَمَ**

به: **إِبْنُ مَرْيَمَ** ده‌خوێند‌ریته‌وه‌.

ب- ئەگەر وشە که پیتی سییه می (ژیر) بوو ئەوا هەمزە ی بە یە کگە یاندن بە (ژیر)
واتا بە (ا) دەخوینینه وه.

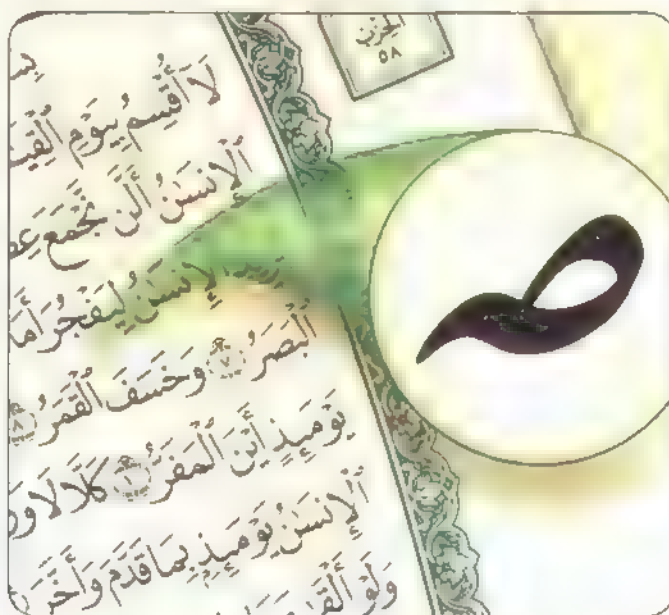
نمونه: **أَصْبِرْ** **أَكْشِفْ**
بە: (ئىصبیر) (ئىکشیف) دەخویندرینه وه.

ج- ئەگەر وشە که پیتی سییه می (سەر) بوو ئەوا هەمزە ی بە یە کگە یاندن بە (ژیر)
واتا بە (ا) دەخوینینه وه.

نمونه: **اتَّقُوا** **استَغْفِرْ**
بە: (ئیتته قه و) (ئىسته غفیر) دەخویندرینه وه.

تیبینی // هەمزە ی گە یاندن: ئەلیفیکە و هیامی (سەری صاد) یکى بچووکی
لەسەرە، وە ک لە وینه کەدا دیارە.

تیبینی // ئەم بابەتە پێویستە زیاتر روون بکریته وه، بەلام بۆ ئاستی سەرەتا
ئەوهنده بزانی بەسه.

وانه‌ی بیست و یه‌که‌م

لامی قه‌مه‌ری و لامي شه‌مسی

۱- لامي قه‌مه‌ری

ئه‌و لاهمه‌یه‌که ده‌نووسریت و ده‌خویندریته‌وه و لاهمه‌که هه‌میشه‌هیمای سکونی له‌سه‌ره و ئه‌و پیتیه‌ی له‌پاش لاهمه‌که دیت شه‌ده‌ی نییه.

- هه‌رکاتیک یه‌کیک له‌م پیتانه‌ی خواره‌وه به‌دوای (لام) دا هات، نه‌وا (لام) ده‌که ده‌خویندریته‌وه. [أ، ب، ج، ح، خ، ع، غ، ف، ق، ک، م، ه، و، ی].

- بویه پیتی ده‌لین قه‌مه‌ری، چونکه وه‌کو لامي وشه‌ی (القمر) ده‌خویندریته‌وه.

نمونه: القمر به (نه‌لقه‌مه‌ر) ده‌خویندریته‌وه، به‌لام نه‌گه‌ر وشه‌یه‌ک یان پیتیکی له‌پیشه‌وه هات نه‌وا هه‌مزده‌ی وه‌سل (گه‌یاندن) ناخویندریته‌وه، به‌لام لاهمه‌که ده‌خویندریته‌وه.

نمونه: والقمر به (وه‌لقه‌مه‌ر) ده‌خویندریته‌وه.

القمر	القرآن	الأبتر	البيت	الجبال
الخطب	الحريق	الخناس	العالمين	العظيم
العفور	الفتح	الكافرون	الكوثر	المسكين
الماعون	بأهزل	الوحوش	اليتم	

تییینی // تهماشا بکه لاهمه‌که خو‌ی زه‌ننه‌(ی) له‌سه‌ره و ئه‌و پیتیه‌ی له‌پاش لاهمه‌که هاتوو هیمای [سه‌ر یان ژیر یان بو‌رای له‌سه‌ره، شه‌ده‌ی له‌سه‌ر نیه.

۲- لامی شه مسی

ئهو لامه یه که ده نووسریت، به لام ناخویندریته وه
و لامه که هیچی له سهر نیه، هه میسه ئه و پیتیه
له پاش لامه که دیت شه دده ی له سهره.

ن
ظ
ط
ض

لامی شه مسی

ن
ظ
ط
ض

ز س ش ص

- هه رکاتیکی یه کیکی له م پیتانه ی خواره وه به دوا ی
(لام) دا هاتن، ئه و (لام) ه که نا خویندریته وه.
[ت ، ث ، د ، ذ ، ر ، ز ، س ، ش ، ص ، ض ، ط ، ظ ،
ن ، ل].

- بویه پی ده لێن لامی شه مسی، چونکه وه کو
لامی وشه ی (الشَّمْسِ) نا خویندریته وه.
نمونه: الشَّمْسِ به (ئه ششه مس) ده خویندریته وه،
واتا لامه که ناخویندریته وه، به لام ئه گهر وشه یه ک یان پیتیکی له پیشه وه
هات ئه و هه مزه ی وه سلّ (گه یاندن) و لامه که ش هیچیان ناخویندرینه وه.
نمونه: وَالشَّمْسِ به (وه ششه مس) ده خویندریته وه.

الشَّمْسِ التَّرَائِبِ الثَّاقِبُ النُّبَا الذِّكْرَى

الرُّوحُ الزَّيْتُونِ السَّمَاوَاتِ الصُّحُفِ الصُّورِ

الضَّالِّينَ الظَّارِقِ النَّاسِ اللَّيْلِ

تییینی // ته ماشا بکه لامه که خۆی هیچی له سهر نیه ئه و پیتانه ی له پاش
لامه که هاتوون هیما ی شه دده یان له سهره، (پیچه وانیه ی پیته کانی لامی
قه مهری).

چه‌ند تېبېنښه ک دهر باره ی

ودستان له سهر کوتایي وشه و نایه ته کان

۱- له کاتی وهستان له سهر ئه و وشانه ی که پیتی کوتایان یه کیک له جولّه کانی (فه تحه یان که سهره یان ضهممه) واتا (سهر یان ژیر یان بوړ) یان هه یه، ئه و او جولّه کان یان ناخویندرینه وه و ده کریښ به سوکون (زه نه).

نمونه:

تَعْلَمُونَ ← ئه گهر له سهری بوهستی ده بیټ به: تَعْلَمُونَ.

مَلِك ← ئه گهر له سهری بوهستی ده بیټ به: مَلِك.

يَعْلَم ← ئه گهر له سهری بوهستی ده بیټ به: يَعْلَم.

۲- له کاتی وهستان له سهر ئه و وشانه ی پیتی کوتایان (تنوینی الکسرة یان تنوینی الضمة) واتا (دوژیر یان دوو بوړ) یان هه یه، به هه مان شیوه ده کریښ به سوکون (زه نه). نمونه:

عَذَاب ← ئه گهر له سهری بوهستی ده بیټ به: عَذَاب.

طَعَام ← ئه گهر له سهری بوهستی ده بیټ به: طَعَام.

۳- له کاتی وهستان له سهر ئه و وشانه ی پیتی کوتایان (تنوینی الفتحة) واتا (دووسهر) یان هه یه، تنوینه که ده بیټ به (ئه لیف).

نمونه:

مَاء ← ئه گهر له سهری بوهستی ده بیټ به: مَاء.

طَوَى ← ئه گهر له سهری بوهستی ده بیټ به: طَوَا.

كِرَامًا ← ئه گهر له سهری بوهستی ده بیټ به: كِرَامًا.

۴- له کاتی وهستان له سهر ئه و وشانه ی به پیتی (ة) کوتایان هاتووه، پیتی (ة) ده بیټ به (ه) و جولّه که شیان نامیتیت.

نمونه:

زَبَانِيَّة ← ئه گهر له سهری بوهستی ده بیټ به: زَبَانِيَّة.

حُظْمَة ← ئه گهر له سهری بوهستی ده بیټ به: حُظْمَة.

مُوقَدَةٌ ← ئه گهر له سهری بوهستی ده بیټ به: مُوقَدَة.

بانگ

دهستنویژ - نویژ

بانگدان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

خودا گه وره ترینه (خودا له هه موو شتیگ گه وره تره)

گه واهی (شه هادهت) ددهم هیچ په رستراوینکی به حق نییه نیلا الله نه بیت

أَشْهَدُ أَنْ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ أَشْهَدُ أَنْ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ

گه واهی (شه هادهت) ددهم که (موحه مدهد) پیغه مبهری خودایه

حَتَّى عَلَى الصَّلَاةِ حَتَّى عَلَى الصَّلَاةِ

وهرن به ره و نویت

حَتَّى عَلَى الْفَلَاحِ حَتَّى عَلَى الْفَلَاحِ

وهرن به ره و پزگاری و سه رکه وتن و سه رفرازی

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ

خودا گه وره ترینه (خودا له هه موو شتیگ گه وره تره)

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

هیچ په رستراوینکی به حق نییه نیلا الله نه بیت

وه لامدانه وهی بانگبیژ

- سوننه ته بانگ بیژ هرچی ووت توش بیلیته وه>

- دواي شایه تومانی بانگبیژ ده لی:)

رَبَّنَا وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا وَبِمُحَمَّدٍ رَسُولًا)

هر که سی که گوی ی له بانگ بیژ بوو بیلی خواي گه وره له گونا هه کانی

خوش ده بی. مسلم ۲۹۰/۱. ابن خزیمه ۲۲۰/۱.

- کاتیگ بانگبیژ وتی:

(حَتَّى عَلَى الْفَلَاحِ) بلی ی: (حَتَّى عَلَى الْفَلَاحِ)

هر که س ئاوا له دلییه وه بیلی ده چیت به هه شته وه. البخاری ۱۵۲/۱ و مسلم ۲۸۸/۱.

دوای بانگ

دوای وه لām دانه وهی بانگ بیژ صلاوات بده له سه ر پیغه مبه ر (ﷺ). مسلم ۲۸۸/۱.
(الْبَهَّاءُ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ).

پاشان بلّی : ()
وَالْفَضِيلَةَ وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُودًا الَّذِي وَعَدْتُهُ).

واته : خواجه نهی په روه ردگاری ئه م بانگه وازه ته و او و نویژده دامه زراوه، پلهی
به رزی () بیه خشه به پیغه مبه رمان محمد (ﷺ)، () ()

...
... وه پیغه مبه ر (ﷺ) فره موویه تی : ()

وه () که پلهیه کی زیادهیه به سه ر دروست کراواندا.
وه بیه نهو شوینه سوپاس کراوهی که به لّینت پی داوه (که پلهی شه فاعه تی
گه ورهیه له رۆژی دوایی دا).

- هه ر که سیك ئه م پارانه وهیه بلّی کاتی بانگ ده بیستی به ر شه فاعه تی
پیغه مبه ر (ﷺ) ده که ویت. البخاری ۱۵۲/۱

- به ریره وه بو خوت له نیوان بنگ و قامه ت دا، چونکه پارانه وهی نهو کاته
ره ت نا کریته وه. رواد البخاری ۵۱۷/۲۴۴/۸. وانظر صحيح ابو داود (۴۸۹).

فه زلی بانگدان

۱- بانگ بیژ له رۆژی دوایی دا له هه موو که سیك گه ردن و ملی به رزتر و
دریژتره. مسلم ۳۸۷ عن معاویه.

۲- وه هه موو شتیك له مروّف و جنوكه و شتی تر شایه تی بو دده دن له رۆژی
دوایی دا. البخاری ۷۳، ۷۲/۲.

۳- هه ر موسلمانیک (۱۲) سال بانگ بدات (به بی به رانبه ر) نهو به هه شتی
بو واجب ده بی و به هه موو بانگیك له رۆژیکدا (۶۰) چاکه و به هه موو
قامه تیك (۳۰) چاکه ی ده ست گیر ده بی.

قامهت کردن

ئىقامهت: واتا هه لسانده وه.

چۆنیه تیی قامهت کردن و شیوازی وتنه که ی:

قامهت (یازده) رسته یه، ئه ویش قامهتی (بیلال)ه (ﷺ) له ژێردهستی پیغه مبهەر (ﷺ) بهم شیویه قامهتی کردووه له سه فهر و له ناوشاردا:

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ

خودا گه وره ترینه (خودا له هه موو شتیک گه وره تره)

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

گه واهی (شه هادهت) دهمم هیچ په رستراویکی به حق نییه ئیلا الله نه بیّت

أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ

گه واهی (شه هادهت) دهمم که (موحه ممه د) پیغه مبهیری خودایه

حَتَّى عَلَى الصَّلَاةِ

وهرن به ره و نوێژ

حَتَّى عَلَى الْفَلَاحِ

وهرن به ره و ږنگاری و سه رکه وتن و سه رفرازی

قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ

نوێژ نزیکه بوویه وه

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ

خودا گه وره ترینه (خودا له هه موو شتیک گه وره تره)

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

هیچ په رستراویکی به حق نییه ئیلا الله نه بیّت

نزای چوونه سهرئاو (ئاودهست)

قاچی چه یم پیش ده خه م و ده لیم:

بِسْمِ اللَّهِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ
مِنَ الْخُبْثِ وَالْخَبَائِثِ

(به ناوی خودا، خودایه په نات پی ده گرم له شهیتانی
نیرو می.)

نزای ددرچوون له سهرئاو (ئاوددست)

قاچی راستم پیش ده خه م و ده لیم:

عَفْرَانَك

خودایه داوای لیخو شبوون هر له تو ده که ین

دەستنوێژگرتن

۱- نیهت هینان: کاتیك ویستت دەستنوێژ بگریت له دلی خۆتدا نیهتی دەستنوێژگرتن بهینه.

۲- بلن: (بِسْمِ اللّٰهِ).

۳- شوشتنی هەردوو دەست: هەردوو دەستت تاكو مه چه كت سی جار بشۆ، له گه‌ل بهینی په‌نجه‌كانت.

۴- ئاۋلە دەم وەردان:

(سىڭىر) بە دەستى راست ئاۋلە دەمت (زار) ت وەردە دەيت و فرىي دەدەيتەو، ئەم كىدارەش پىي دەلەن: (المضمضة).

۵- ئاۋ ئە ئوت وەردان:

ئوتت پاك بىكەرەۋە و سى جار بە دەستى راستت ئاۋ بىكەرە لوتتەۋە و پاشان بە دەستى چەپت فرىتى بدەرەۋە، ئەم كىردارەش پىتى دەلىن: (الاستنشاق).

۶- شۇشتىنى ھەمۇو روخسار:

(سىڭىر) روخسارت (دەم و چاوت) بشۆلە شۇيتى (روانى مووى سەرەوۋە
تاژىر چەناگە) و لە (نەرمەى گۆتى راستەوۋە بۆ نەرمەى گۆتى چەپ).
(إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ) [المائدة ۶].
واتا: (كاتىك ھەستان بۆ نوپۇز كۆردن روخسارتان بشۆن). (تەفسىرى ئاسان).

۷- شوشتنی ههردوو باسکت تا ئانیشکه کانت:

(وَأَيِّدِيكُم إِلَى الْمَرَاقِ). [المائدة: ٦].

(باسکه کانتان تاوه کو ئانیشکه کانتان بشۆن).

یه کهم جار باسکی راستت (سێ جار) بشۆ پاشان باسکی چهپت (سێ جار).

۸- دەستەپەن بەسەر ھەموو سەردا (مەسحى سەر):

دوای شوشتنى باسكە كانت، دووبارە دەستت تەر دەكەيت و دەستت بەسەر ھەموو سەردا دەھنیت لە پێشەوێ سەرتەوێ بۆ دووادی سەرت پاشان لە پێشتى سەرتەوێ بۆ پێشەوێ سەرت.

(وَأَمْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ). [المائدة: ۶].

واتا: (وێ دەستى تەر پەپەن بە سەرتەوێ). (یوختەى تەفسىرى ئورس).

۹- دهستهینان به دیوی دهره وه و ناوه وهی گوئی (گوئیچکه) دا:

پیغه مبهەر (پیغه) ده فهرمویت: () [الترمذی: ۳۸، ابن ماجه: ۴۴۳،
«السلسلة الصحيحة: ۳۶»].

واتا: (ههردوو گوئی به شیکن له سهه).

دهستت تهه بکه و په نهجی شایه تومان به دیوی ناوه وهی گوئییه کانت
(گوئیچکه کانت) دا بیته و په نهجی گه ورته به دیوی دهره وهی گوئیچکه کانتدا بیته.

۱۰- شوشتنی هەردوو پێیه کانت تاكو قوله پێکانت (گوێزینگە کانت):

- له پێی راست دەست پێکه و سێ جار بیشۆ پاشان پێی چه پت سێ جار
بشۆ، هەروەها نێوانی په نجه کانت جوان بشۆ.

(وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ). [المائدة: ۶].

(وه هەردوو پێیه کانیشتان تاوه کو قوله پێکانتان بشۆن).

ئەۋ شتانهى دەستنوئىژ دەشكىنن

- (۱) (مىز و پىسايى) كردن و (ب) لىبۈنەۋە، ھەر شتېك لە دەرچە كانى پىش و پاشى مرۇق بىتە دەرەۋە.
- (۲) شتېك بىتە قەتماغە لەسەر پىست، ۋەك مۇد يان بۆيەى نىنۆك، يان ھەر شتېكى ترى ھاۋشىۋە، يان ھەر شتېك رېگر بىت لە تەر بوون.
- (۳) نووستىكى قول.
- (۴) لەھۇش خۇ چوون.
- (۵) شىت بوون و لەدەستدانى عەقل.
- (۶) دەستدان لە ھەندىك ئەندامى جەستە.

تەيە مەموم

ئەگەر ئاۋت دەست نەكەۋت بۇ دەستنوئىژ گرتن يان خۇشوشتن يان بەھۇى (نەخۇشىيەك يان شىكەنىك يان برىنىك) نەتوانى دەستنوئىژ بگرى، ئەۋا تەيە مەموم بىكە، لەبرى دەستنوئىژ گرتن يان خۇشوشتن.

- ھۆكىمى تەيە مەموم كردن ئەگەر ئاۋت دەست نەكەۋت؟

ۋەلام: دروستە تەيە مەموم بىكرىت ئەگەر ئاۋ دەست نەكەۋى.

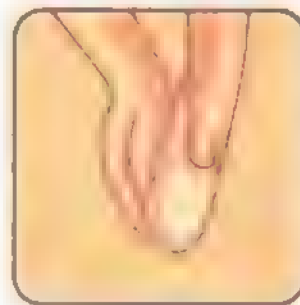
بەئگە:

- ۱- خۋاى گەۋرە دەفەرموۋىت: (فَلَمْ يَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا) [المائدة: ۶۶].
(ئاۋتان دەست نەدەكەۋت (بۇ خۇشوشتن و دەست نوئىژ گرتن) ئەۋا تەيە مەموم بىكەن بە (خۇل) خاكىكىسى پاك.
- ۲- پىشەۋا نەۋەۋى (رەھمەتى خۋاى لى بىت) دەفەرموۋىت: (دروستە تەيە مەموم بىكرىت ئەگەر ئاۋ نەۋەۋ، بە بەلگەى قورئان و فەرموۋەدى صحيح و ئىجماع). المجموع (۲/۲۶۱).

- ئەو شتافەى تەيەممومىيان پى دەكرىت:
 گلىكى خاوين، يان بە ھەر شتىك كە لە رەگەزى زەوى بىت ، وەك لم و
 بەرد و گەج.

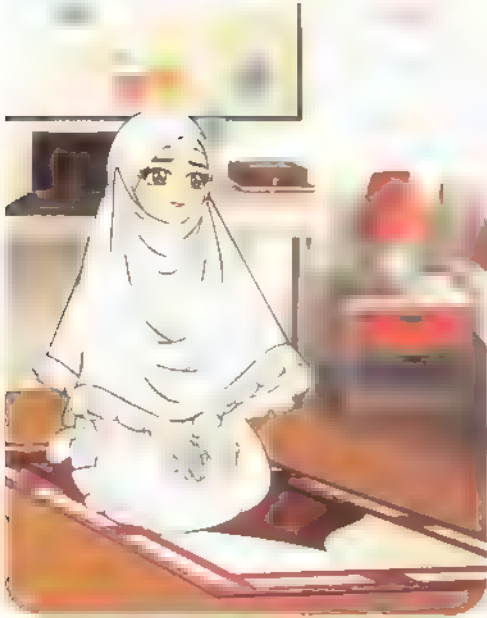
- چۆنەتى تەيەمموم كردن:

ئەو كەسەى تەيەمموم دەكات پىويستە لەسەرى لە پىشدا لە دلىدا نىەت بەئىنى.
 پاشان (بِسْمِ اللّٰهِ) بكات ، ئىنجا ھەردوو دەستى بكىشىى بەرووى زەوى پاكدە
 و پاشان دەم و چاوو ھەردوو دەستى ھەتا مەچەكى (بازنى دەستى) دەستى
 پىدا بەئىت بكات.

نوڻ

۱- نوڻ چييه؟

نوڻ: په رستشيكه له چهند وته و كرداريك پيكدت، به ته كبير (الله اكبر) دهسپيده كات و به سلاودانه وه كوتايي پيدت، روظانه (۵ جار) نوڻ نه نجام ده درت. (۳ سال) پيش كوچي پيغه مبهه (پيغه) له مه ككه وه بو مه دینه له سهه موسولمانان فهرزكرا.

۲- خو پاك كړنه وه پيش نوڻ كړدن:

- أ- دهستنوڻ بگره، (كاتيك دهستنوڻ نه بو).
- ب- خوت بشو، نه گهر (پتويستت به خوشوشتن بو)، به لام نه گهر ئاوت دهست نه كهوت، يان به كارهيټاني زيانت پيگه يه نيت ته يه موم بكه.

۳- پاك كړنه وهی جل و بهرگ و جيگه ی نوڻ كړدن:

جل و وبهرگ و جيگای نوڼه كهت پاكبكه ره وه.

به تگه:

(وَيَا بَكَ فَطَهْرٌ) - (پوشا كه كهت خاوين رابگره) (المدر: ۴).

پيغه مبهه (پيغه) فهرموويه تي: (رسم غسل)

من الماء (الدارقطني: ۴۵۳، صححه الالباني الإرواء: ۲۸۰).

كاتيك دهشته كيهك له مزگهوت ميزي كرد.

پيغه مبهه (پيغه) فهرمووي: (سه تلنيك ئاوي پيدا بريژن).

۴- روو کردنه قیبله:

روو بکهره قیبله نهو شوینهی که موسولمانان له کاتی نوئژدا پرووی تیده کهن که بریتییه له که عبهی پیروژ به بی پروو وهرگیران.

به تگه:

(قَوْلٍ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ) (البقرة ۱۴۹).

(پروو بکهره که عبهی پیروژ). (تفسیری ناسان).

پیغه مبهەر (ﷺ) ده فەر مویت: ()

[البخاري ۶۲۵۱، مسلم ۳۹۷]. (کاتیک ویستت نوئژ بکهیت به جوانی ده ستنوئژ بگره،

پاشان پروو بکهره قیبله)

۵- نیهت هیئانی نوئژ:

له دلی خۆتدا نیهتی نهو نوئژه بهینه که ده ته ویت بیکهیت.

به تگه:

(إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ) [البخاري، مسلم].

(هه موو کرده وه کان به پیتی نیه ته کانیان).

۶- ته کبیر کردن (اللَّهُ أَكْبَرُ):

ته کبیرهی نوئژ دابه ستی بکه و بلی:

(اللَّهُ أَكْبَرُ).

به تگه:

پیغه مبهەر (ﷺ) ده فەر مویت: () [البخاري ۷۹۳، مسلم ۳۹۷].

کاتیک ویستت ده ست به نوئژ بکهیت: (اللَّهُ أَكْبَرُ) بکه.

۷- دهست بهرزکردنه وه:

له گه‌ل (اللَّهُ أَكْبَرُ) دهسته کانت بهرز بکه‌وه به هورتای شانت یان گویچکه‌ت، وه پروانه شوینی سوجدده‌که‌ت، وه پییه‌کنت به فراوانی هه‌ردوو شانت بکه‌ره‌وه.

به‌تگه:

پیغه‌مبه‌ر (پیغه‌مبه‌ر) ده‌فه‌رموینت: (اللَّهُ أَكْبَرُ) (البخاری ۷۳۸).
افتتح الصلاة. [البخاری ۷۳۸].

(البخاری ۷۳۸) (مسلم ۴۰۱، أبو داود ۹۵۷).

۸- دانانی دهست:

له سدروی نو که وه دهستی راست ددخه بته سهر دهستی چپت.

به تگه: (وَضَعَ يَدَهُ الْيُمْنَى عَلَى الْيُسْرَى) [مسلم ۴۰۱].

پهغه مبهرا (تگه) له نو نوێژ دهستی راستی له سهر دهستی چپیی دادنا.

۹- خویندنای یه کیگ له نزاکانی دهسپیکي نوێژ:

نموونه: ((سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ وَتَعَالَى جَدُّكَ وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ)).

وانا: خودایه پاکي و بی گهردی و سنایش بو توبه، وه ناوی تو ییروژه و
فهرا و بهر ده که تی و زوره و دهسه لای گه ورده و بلند و هیچ بهر ستر او یک نییه
به ههق جگه له تو.

تییینی // سوونه به له دوی به کهری نوێژ دهسپیکي و بیس خویندنای

سورهی (الفاتحة) ته به به یان به کیگ له بهر کی نوێژ دهسپیکي نوێژت.

۱۰- خویندنی سوږه تی (الفاتحه):

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

په نا ده گرم به خودا، له شه يتانی نه فرهت لی کراو

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

به ناوی خوای به خشندهی میهره بان * هه موو سو پاس و ستایش بو خوای

په روه ردگاری جیهانیان * به خشندهی میهره بان *

مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ أَهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ

خاوه نی روژی سزاو پاداشت دانه وه * خوايه تهنه نا تو ده په رستین وه تهنه نا له تو

داوای یارمه تی ده که ین * ریتموونیان بکه بو ریگای راست

صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ

* ریگای نه وانه ی که چاکه ت له گه ل کردوون نه ک (پی) نه وانه ی خه شمی

(تویان) لی گیراوه وه نه ک (پی) گو مریان. (پوخته ی ته فسیری قورئان).

پیغه مبه ر (پی) ده فره مویت: (البخاري ۷۶۵ مسلم ۳۹۴).

(نوژی نه وه که سه دروست نییه که سوږه تی (الفاتحه) ی تیدا نه خوینیت).

۱۱- خویندنی سوږه تیک یان چه ند نایه نیک له سوږه تیکی تر له دوو رکاتی سه رده قنادا:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

به ناوی خوای به خشندهی میهره بان

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ اللَّهُ الصَّمَدُ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ

بلی: نه وه خوای تاک و ته نیا * نه و خوايه ی بی نیاز و جی ی نیاز و ئومیده *

که سی لی نه بووه و له که س نه بووه *

وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ

وه هه رگیز هیچ که س هاو شتیه و هاوتای نی یه *. (پوخته ی ته فسیری قورئان).

نه لکه: (البخاري ۷۲۲ مسلم ۳۹۲).

واتا: (دواتر هینده ی بو ت گونجا له قورئان بیخوینه).

بَلَّيْ: (اللَّهُ أَكْبَرُ) وه له گهَل -اللَّهُ أَكْبَرُ- دا ههردوو دهسته کانت بهرزیکهروهه، وه په نجه کانت به ریکی بگره و بلایان مه کهروهه.

پاشان بچۆره رکوع، پشتت بچه مینه ردهه، سه رت له ئاستی پشتت ریک رابگره و دهسته کانت له سه ر ئه ژنۆت دابنئ و په نجه کانت بلایو بکه وه هه ر وهك ئه وهی ئه ژنۆکانت بگریت.

(۳ جار) بَلَّيْ: (سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ) (وَبِحَمْدِهِ).

واتا: (پاک و بێگهردی بۆ خودای میهره بان و سوپاس و ستایش هه ر بۆ ئه وه).

۱۳- هه‌ستانه‌وه له رکوع:

کاتیك هه‌ستایته‌وه له رکوع، پشتت راست بکه‌ره‌وه و جاریکی تر ده‌سته کانت به‌رز بکه‌ره‌وه به‌هاوتی شانت یان گویچکه کانت و بلی: (سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ). [البخاري ۸۰۶].

کاتیك پیغه‌مبه‌ر (ﷺ) سه‌ری به‌رز ده‌کرده‌وه له رکوع ده‌سته کانیشی به‌رز ده‌کرده‌وه [البخاري ۷۳۵].

کاتیك پیغه‌مبه‌ر (ﷺ) سه‌ری به‌رز ده‌کرده‌وه -له رکوع- پشتی راست ده‌کرده‌وه هه‌تاوه کو ب‌بربه‌ر کانی پشتی ده‌گه‌رانه‌وه جیگای خویان [البخاري ۸۲۸].

۱۴- سوخته بردن:

- ده چیته سوخته و له گه لیدا ده لیتی: (اللَّهُ أَكْبَرُ).
- ده بیت (حوت) نه دامي لاشهت له سر زهوی دابنیت که نه مانه: (نیوچه وان و لوت - هردو و ده ست - هردو و نه ژنو - هردو و پی). [البخاري ۸۱۲ مسلم ۴۹۰].
- په نجه کانی ده ست بلا و مه که ره و و روویان بکه ره قیله. [البخاري ۸۲۸].
- ده سته کانت له ناستی شانت دابنیت یان له ناستی گوچکه کانت.
- ثانیشت له سر زهوی دامه نی. [مسلم ۴۹۸].
- هردو و پیته کانت به یه که وه بدکنه، و ده نجه کانی بیت رو و بکه ره قیله.
- (۳ جار) بلی: (سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى (وَبِحَمْدِهِ)). [ابن ماجه ۸۸۸ صحیح ابن ماجه ۷۲۵].

۱۵- ئە دوای سوجدەى يەكەم:

(اللَّهُ أَكْبَرُ) دەئیی و دادەنیشیت،

پیی چەپت رادەخەى و لەسەرى دادەنیشیت، وە پیى راستت دەچەقییت، زەوى و بلی: (رَبِّ اغْفِرْ لِي رَبِّ اغْفِرْ لِي). [صحيح الارواء ۳۳۵ ابن ماجه ۸۸۸].

۱۶- جارێكى تر دەئیی: (اللَّهُ أَكْبَرُ) و سوجدەى (دوو دەم) دەبەیت:

پاشان هەڵدەستیتەو و پرکاتى دوو دەم بەهەمان شیوەى پرکاتى يەكەم دەخوینى، پاشان دوای دوو سوجدەى تر دادەنیشیت بۆ خویندنى تەحیات.

۱۷- خویندنی ته حیات:

وه کو شیوازی نیتوان دوو سوجه ده که دانیشه و ته حیات بخوینه و بلی:

(التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ. السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ. السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ) [البخاري ۸۳۱].

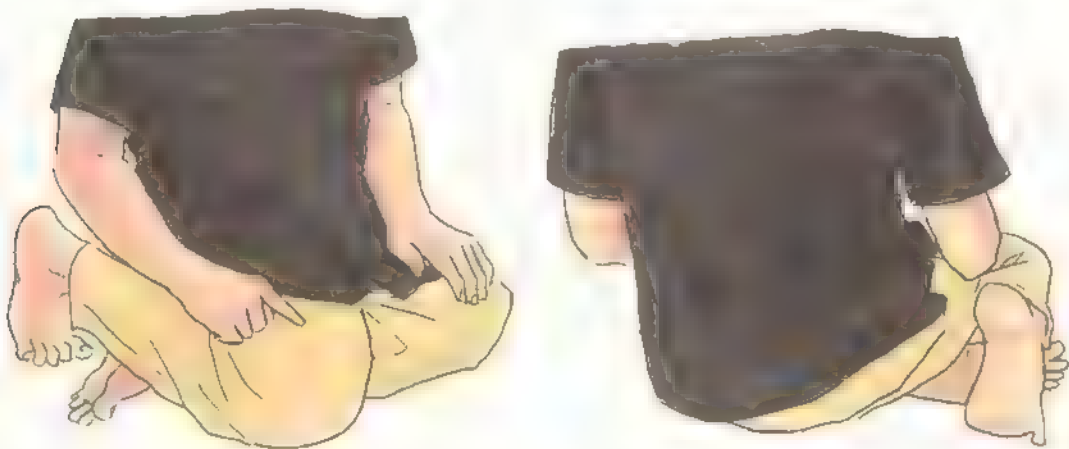
(اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ). (كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ. اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ) [البخاري ۳۳۷۰].

* شىۋازى دانىشتنى تەۋەپروك:

ئەو نوپۇزەى دوو تەحياتى تىدايە، ۋەك: (سەردەر - غەسەر - سۇرە سىز -
 ھەسەر) بە شىۋازى دانىشتنى (تەۋەپروك) لە تەحياتى كۆتايىدا دابىشە.
 [البخاري ۸۲۸].

شىۋازەكەى: پىنى راستت دەچەقنىت، ۋە پىنى چەپت دەخەيتە ژىر پىنى
 راستت.

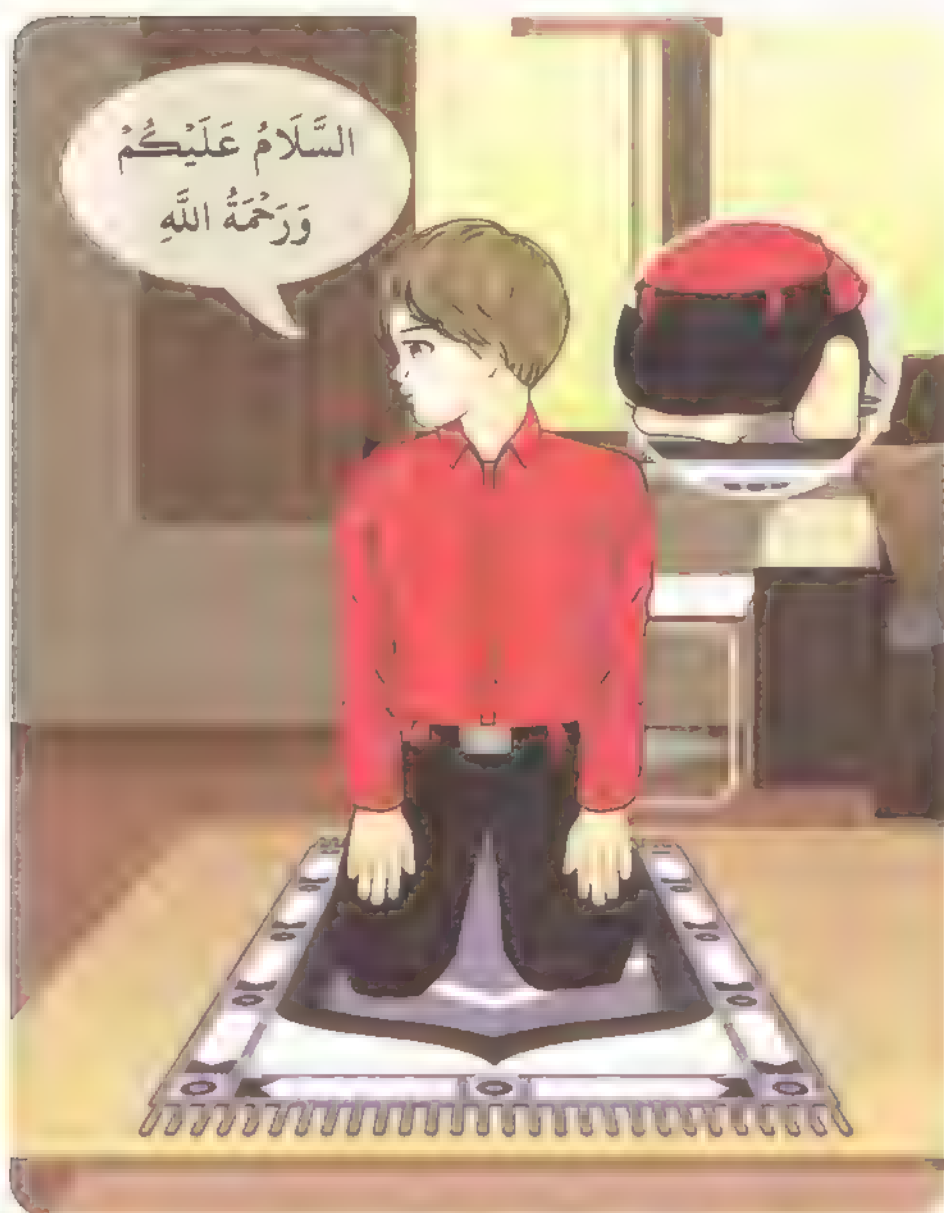
۲۰ چۆنىەتى دانىشتنت لە تەحيات ئەو كاتەى كە تەحيات دەخوينىت:

دەستى راستت لەسەر رانى راستت دابىنى، ۋە دەستى چەپت لەسەر رانى
 چەپت دابىنى، ۋە پەنجەكانى دەستى چەپت بە رىكى دابىنى و پەنجەكانى
 دەستى راستت بنوشتىنەۋە جگە لە پەنجەى شاىەتومان.
 كاتىك كە تەحيات دەخوينىت سەرەتا سەيرى شوپىنى سەجدە دەكەيت،
 پاشان كە گەيشتتە شاىەتمان سەيرى پەنجەى شاىەتمان دەكەيت و
 پەنجەى شاىەتمان بەرزەكەيەۋە.

۲۱- سلاودانه وهی کوتایى:

له دواى ئه وهى كه ته حياتى کوتايىت خویند سه ره تا به لای راستدا سلاو
بده وه و بلى:

(السَّلامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ).

پاشان به لای چه پدا سلاو بدهوه و بلی:

(السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ).

[مسلم ۴۳۱-۴۹۸-۵۸۲].

نه و شتانه ی نویژ به تال ده که نه وه:

- (۱) قسه کردن له کاتی نویژ.
- (۲) شت خواردن.
- (۳) جووله ی زور.
- (۴) پتکه نینی به دهنگ.
- (۵) هر شتیکیش دهست نویژ بشکینی له کاتی نویژدا، نویژه که ت به تال ده کاته وه.

نه و شتانه ی له کاتی نویژدا نابه سندن (مکرو داد بگریین:

- (۱) ته ماشا نه کردنی شوینی سوجه.
- (۲) په له کردن له نه نجامدانی نویژ.
- (۳) ته ماشا کردنی ناسپان، سهر بهر زکردنه وه.
- (۴) ئاوردانه وه.
- (۵) په نجه و مل ته قاندن.
- (۶) هه لگرتنی شت به بی پتویستی.
- (۷) نویژ کردن له و کاته ی خه و به سهرت دا زال بی.
- (۸) باویشکدان.
- (۹) خوډانه سهر لایه ک (خو خوار کردنه وه).

نه و ویردانه ی له دوا ی نویژ ده گوترین

هر که نویژه که ت نه نجام دا، نه و ویردانه بخوینه که پیغه مبه ر (ﷺ) خویند و ویه تی:

(۳) جار ده لئی: (أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ) رواه احمد.

پاشان ده لئی: () رواه النسائي.

(الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ) رواه النسائي.

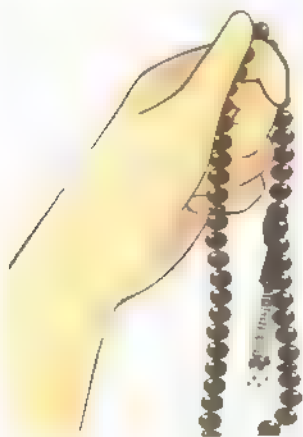
(۳۳) جار ده لئی: (سُبْحَانَ اللَّهِ).

(۳۳) جار ده لئی: (الْحَمْدُ لِلَّهِ).

(۳۳) جار ده لئی: (اللَّهُ أَكْبَرُ).

دواتر (۱) جار ده لئی: (لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ،

لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ) رواه البخاري.

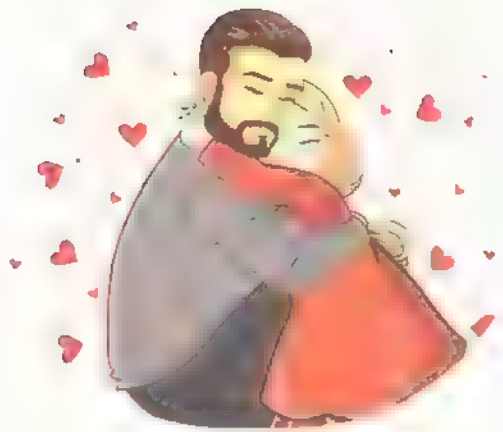

ھەندى لى ئادابەكانى

قوتايى قورئان

هەندى ئە نادابەكانى قوتابى قورتان

۱- ئادابى رېزگرتن ئە دايك و باوك

۱- زۆر باش و چاكە كار دەبم ئە گەليان و دەستە كانيان ماچ دەكەم و ھەرگيز دليان نايە شينم.

۲- زۆر رېزيان لى دەگرم و ھەردەم ئە كارى چاكەدا گوتپرايە ليان دەبم و پتويستىيە كانيان جيبەجى دەكەم، وە ھەرگيز بە بى مۆلەتى ئەوان بۆ ھىچ شويتىك ناپۆم.

۳- سلاويان لى دەكەم ئە كاتى دەرچوون و ھاتنەو دەم بۆ مال، پيشيان ناكەوم ئە رۆيشتندا.

۴- ھەرگيز دەنگم بەرز ناكەمەو بەسەرياندا و ئوف و قسەى ناخوشيش بەرامبەريان ناكەم، ھەموو كات نزاى خيريان بۆ دەكەم و دەلييم: (رَبِّ اَرْحَمُهُمَا كَمَا رَبَّيْنِي صَغِيرًا). واتا: پەرۋەردگارا رەھمىيان پى بىكە و مېھرىبان بە بۆيان، ھەرۋەكو چۆن ئەوان رەھمىيان بە من كرد و منيان پەرۋەردە كردوۋە بە بچوۋكى و بە مندالى.

۵- بە بابە گيان و دايە گيان بانگيان دەكەم و ھەرگيز دەنگى خۆم و مۆبايل و تەلەفزيۇن بەسەرياندا بەرز ناكەمەو.

۶- خۆم دەپاريزم ئە ھەموو ئەو گوشتار و كار و رەفتارانەى دەبنە ھۆى نازاردانيان.

۷- زۆر رېزى خزمەكن و ھورپىكانى دايك و باوكم دەگرم.

۸- پىغەمبەر (ﷺ) فەرموۋىيەتى: رەزامەندى خودا ئە رەزامەندى دايك و باوكدايە، توۋرەبوۋنى خوداش ئە توۋرەبوۋنى دايك و باوكدايە.

۲- ئادابەکانى قوتابى لەگەڵ مامۆستاگەیدا

۱- پێویستە قوتابی بە چاوی فێرکار و پەرورەدەکارەوه سەیری مامۆستاگەى بکات، وای دابنێ مامۆستاگەى پەرورەدەکارە و پەرورەدەى دەکات و فێرکارە و زانستى فێر دەکات.

۲- پێویستە لەسەر قوتابى گوێرایەلى مامۆستاگەى بێت و لە هەموو کارەکانیدا پرس و پراوێژى پێ بکات و لە قسەى دەرنەچێت.

۳- ئەركى قوتابى ئەوەیە كە هەولبەدات

پیش هاتنى مامۆستا ئامادە بێت، خۆى بە دوور بگرێت لەوەى دوا بکەوێت لە دەرسەكەى.

۴- لە ئادابەکانى قوتابى ئەوەیە كە نابێت بە بێ مۆلەت وەرگرتن بچیتە ژوورەوه بۆ لای مامۆستاگەى، بەلكو بۆ هەر كارێك پێویستە پرسى پێ بکات.

۵- پێویستە لەسەر قوتابى كە دەچیتە دەرس خۆتەند لای مامۆستا، بێر و هۆشى ئامادە بێت و لە حالەتى خەوالووینان برسى یان تینوو دانەبێت، دلى خالى بێت لە شتە سەرقالکەرەکان، بۆ ئەوەى دلخۆش بێت بەوەى كە دەگوترێت و تێیگات لەوەى دەبیستیت.

۶- لە نیشانهکانى ریزگرتنى مامۆستا ئەوەیە كە قوتابى بە ئەدەبەوه دانیشیت لەبەردەم مامۆست كەیدا، نابێت جۆلەى زۆر یان پێبکەنیت و گالته بکات، بەلكو دەبێ بە هەموو ئەندامەکانیە پروو لە مامۆستا بکات و گوێى لى بگریت.

۷- هەركاتیك قوتابى لەگەڵ مامۆستاگەیدا رێى كرد، هەرگیز نابێت پیش مامۆستاگەى بکەوێت، بەلكو لە تەنیشتیەوه یاخود لە دوايهوه بپروات.

۸- پنیوسته له سهر قوتابی چاکه کار بیت له گهل ماموستاکهیدا و سهردانی بکات و ههمیشه له خزمه تکردنی ماموستاکه ی بهردهوام بیت، ههرگیز په یوهندی چاکه کردن له گهل ماموستاکهیدا نه پچرینیت تا کوتایی ژیانی.

۹- پیوسته له سهر قوتابی تا ماموستاکه ی له ژیاندايه دوعای خیری بو بکات، دواى مردنى ماموستاکه شى داواى لیخوشبوونى بو بکات و چاکه ی بو بکات.

۳- ئادابی نوستن

۱- ههل ددهم له دواى نوژی عیسا بخهوم، مه گهر کاتییک خهریکی زانست بم، یان له لای میوان دابنیشم.

۲- ههل ددهم ههموو شهونک به دهستنوژوهه بخهوم.

۳- له سهر لای راستم دهخهوم نه ک له سهر سک و پشت و لای چهپ.

۴- پیش نهوهی بخهوم (آیه

الکرسی) و سورته کانی (قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ) و (قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَقْرِ) و (قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ) سى جار دهخوینم، پاشان نزا ده کم و ده لیم: () و اتا: (به ناوی توود په روهردگارا ده مرم و زیندوده بمه وه).

پاشان سى جاریش ده لیم: () و اتا: په روهردگارا له سزای خوت بمپاریزه، له و رژه ی بهنده کانت زیندوده که یته وه.

۵- کاتییکش به خه بهر هاتم سوپاسی خوا ده کم و ده لیم: (الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَحْيَانًا بَعْدَ مَا أَمَاتَنَا وَإِلَيْهِ النُّشُورُ). و اتا: (سوپاس بو ئه و خوايه ی زیندووی کردینه وه، دواى نهوهی مراندینی و گهرانه وه شان ههر بو لای نهوه).

۴- ئادابی سلاوکردن

۱- سلاوکردن سوننه ته، به لام وه لامدانه وهی سلاو واجبه.

۲- به پروويه کی خوش و گه شه وه سلاو له مال و که سوکارم و هر موسلمانیک ده کهم و پئی ده لیم: (السَّلَامُ عَلَیْکُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکَاتُهُ).
نه گهر که سیکیش سلاوی لیکردم به پروويه کی خوش و گه شه وه وه لامی ده ده مه وه و ده لیم: (وَعَلَیْکُمُ السَّلَامُ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکَاتُهُ).

۳- ده بیت بزاین که سی سوار ده بی سلاو له که سی پیاده بکات، وه ده بیت پیادهش سلاو له دانیشتوو بکات، وه ده بی خه لکیکی کهم یه کهم جار سلاو بکهن له خه لکیکی زور، وه تیمه ی مندالیش ده بی یه کهم جار سلاو بکهن له گه وره کان.

۴- هر گیز که مته رخه م و سارد و سر نابم له به رامبه ر نه و که سانه دا که سلاوم لیده کهن، به لکو زور ریزیان لیده گرم و به جوانترین شیوه وه لامی سلاویان ده ده مه وه.

۵- له شه ودا به دهنگی نزم سلاو ده کهم، واتا: هر کاتییک که سییک خه وتبوو سلاو به دهنگی نزم ده کهم له که سانی تر.

۶- سلاو له و که سانه ناکه م که: (که سی خه وتوو- که سییک ده ستنوژ بگریت یان نوژ بکات- که سییک قورئان بخوینیت- که سییک نان بخوات و پاروی له ده مدا بیت، دواتر سلاویان لی ده کهم.

۷- نه گهر سلاوت کرد و وه لام نه درایه وه، دلته نگ مه به، بلنی له وانه یه ئاگای لینه بیت.

۸- کاتییک ده گهر یمه وه ماله وه سلاو ده کهم.

۵- ئادابى قورئانخوين و قورئانخويندن

۱- كاتىك ويستم قورئانى پىرۆز بخوينم

دەستنوئۆ دەگرم و زۆر بە رىزەو قورئانە كە

دەگرم و لەسەر كۆشم يان لەسەر شتىك

دايدەنىم، هەرگىز لەسەر زەوى داينانيم.

۲- لە شويتىكى پاكو پروو قىبلە دادەنىشم،

سيواك بە كاردەهينم پيش قورئانخويندن.

۳- بەدەنگىكى خوش و بە لەسەرخويى

قورئان دەخوينم و پەلەپەل ناكەم.

۴- لەواتاي ئايەتەكان رادەمىنم و هەول

دەدەم كار بە فرمانەكانى بكەم و خوشم لە

قەدەغە كراوەكانى بپارىزم.

۵- كاتى كە قورئانم خويند تەنها لەبەر خوا دەخوينم و لەبەر رامبەر خويندنى

پارە و كرى لە هيچ كەس داوا ناكەم، خۆم دەپارىزم لە پرووپامايى (الرياء).

۶- كاتى گويم لە قورئان خويندن بوو دەنگەدەنگ ناكەم و زۆر بە چاكي گوئي

بۆ رادەگرم.

۷- ئەگەر لەشم پاك نەبوو يان دەستنوئۆم نەبوو ئەوا قورئان هەلناگرم و دەستى

بۆ نابەم.

۸- ئەگەر باويشك يان پڙمينم هات دەودەستم، دوايى دەست بە قورئانخويندن

دەكەمەو.

۹- گويگرتن لە قورئان رۆژانە لە: مۇبايل-كاسيت-راديو-تەلەفزيون-يان هەر

ئاميرىكى تر.

۱۰- ئافرەتان خويان دابپۆشن و لەچك بكەن.

۶- ئادابی چوونە مزگەوت

تېيىنى // پېويستە لەسەر مامۇستا گرنگىيەكى
زۆر بەم ئادابە بىدات و زۆر بە جوانى بۇ قوتابى
پوون بکاتەو.

- ۱- جلى جوان و پاک لەبەر دە کەم و قرژم
شانه دە کەم و خۆم بۆن خوش دە کەم.
- ۲- زوو دەرپۆم بۆ مزگەوت و بە دەستنوژەو
دەجمە مزگەوت.
- ۳- کاتى چوونە ژورەو قاجى راستم پيش
دەخەم و دەلیم:

(.....) رواد مسلم.

واتا: (بەناوى خودا، دروود و سلاوى خودا لەسەر پىغەمبەرى خودا (ﷺ)،
پەروردگار دەرگاگانى سۆز و بەزدىتم لى بکەرەو.)

- ۴- دانانىشم تاكو دوو پرکات نوژ نه کەم.
- ۵- سىواک دە کەم.
- ۶- کاتىک دوو پرکات نوژم کرد لە شوینى خۆم دادەنىشم تاكو قامەت دە کریت بۆ نوژ.
- ۷- هەرگىز بە بەردەمى نوژ خوینە کاندانا نەرۆم و هەنگاو بەسەر شانياندا هەلنانیم.
- ۸- قسەى بى سود ناکەم، ئەگەر قسەشم کرد زۆر بە هیمنى قسە دە کەم و دەنگم
بەرزناکەمەو.

- ۹- خۆم بە يادی خواوہ خەریک دە کەم و نزا دە کەم لە نىوان بانگ و قامەتدا.
- ۱۰- کرین و فروشتن لەناو مزگەوتدا ناکەم.

۱۱- نابیت بۆنى ناخوشمان لىبیت وەک: بۆنى سیر و پياز و گۆرەوى... هتد.

۱۲- مزگەوت پيس ناکەم و بە پاک و خاوينى پرايدە گرم.

۱۳- بەردەوام ریز لە نوژ خوینان دە گرم بە تايبەتى مامۇستای مزگەوت.

۱۴- وەلامى مۆبایل نادەمەو لەناو مزگەوت و مۆبایله کەم بى دەنگ دە کەم.

۱۵- کاتىکیش وىستم بيمە دەرەو قاج (لاق)ى چەپم پيش دەخەم و دەلیم:

(بِسْمِ اللَّهِ، وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ). ابن ماجه.
 واتا: (به ناوی خودا، دروود و سلاوی خودا له سه ر پیغه مبه ری خودا (ﷺ)،
 په روه ردگارا ده رگا کانی به خششی خۆتم لئ بکه ره وه).

۷- ئادابی ئاو خواردنه وه

۱- به دانیشتنه وه و به دهستی
 راست و به سئ جار ئاو بخۆره وه،
 له نیوانیاندا هه ناسه بده له
 ده ره وه ی په رداخه که.

۲- وتنی (بسم الله) له سه ره تادا، وه
 وتنی (الحمد لله) له کو تایدا.

۳- نه وه نده ئاو بکه ره ناو
 په رداخه که وه که بۆت ده خور یته وه.
 ۴- په رداخیک درزی تیدا بوو یان
 شکابوو ئاو ی تیدا مه خۆره وه.

۵- ئاوت دابه شکرد له گه وره وه
 ده ست پیبکه، پاشان له لای راستی
 گه وره که وه، خۆت کو تا که س ئاو
 بخۆره وه.

۶- پیش خه وتن یه ک په رداخ ئاو بخۆره وه، له به یانیا نندا (۱-۲) په رداخ ئاو پیش
 نان خواردن بخۆره وه.

بِسْمِ اللَّهِ

۸- ئادابی نانخواردن

بِسْمِ اللَّهِ

۱- هەردوو دەستت لە پیش و دوای نان

خواردن پاک بشۆ.

۲- وتنی (بِسْمِ اللَّهِ) لە سەرەتادا، هەركاتێك

بیرت كهوتهوه بڵێ: (بِسْمِ اللَّهِ فِي أَوَّلِهِ وَ آخِرِهِ).

۳- بە دەستی راستت نان بخۆ، لە بەردهم خۆتهوه بخۆ.

۴- پێویستت بە شتێك بوو بە هیمنی داوای بكه.

۵- خواردنێكت بە دڵ نهبوو هیچ قسه مه كه و به بێ دهنگی دهست هه لگهه له خواردن.

۶- باسی شتی قیژهون مه كه له كاتی نان خواردندا.

۷- ئهوهی له دهستت كهوته خواردوه پاکی بكهوه و بیخۆ، فوی پێدا مه كه.

۸- كاتێك كه سی گهوره دهستی پێكرد ئینجا تۆش دهست پێ بكه.

۹- له كاتی نان خواردنی میوانه كاندا ته ماشایان مه كه.

۱۰- به پراكشانهوه نان مه خۆ.

۱۱- راسته وخۆ له دوای نان خواردن پالمه كهوه و مه خهوه.

۱۲- كه سێك بانگهێشتی كردیت بچۆ به دهم بانگهێشته كه یهوه.

۱۳- له كوژایدای بڵێ: (.....)

واته: سوو پاس و ستایش بو ئه و خوایهی ئهم خواردنه ی پێدام به بێ هیچ هیز و

توانایه کی من رزق و رۆزیمی دا.

۱۴- له دوای نانخواردن بهردهمی خۆت پاکبكه رهوه و پیسی جیمه هیله.

۹- ئادابی چونه سهرئاو

۱- پیش ئهوهی بچمه ژوورهوه دهلیم: (اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ

بِكَ مِنَ الْخُبْثِ وَالْخَبَائِثِ). البخاري و مسلم.

واته: (پهروهردگارا په ناته پیده گرم له خراپه و پیسی شهیتانه نیرو میکان).

پاشان قاچ(لاق)ی چه پم پیش ده خه م و ده چمه ژوورهوه.

۲- ته گهر شتی کم پیو و ناوی خودای تیدا بوو له گهل خو م نایه مه ژوورهوه، موبایل با قورئانی شی تیدا بیت ئاسایه بیه مه سهرئاویش.

۳- به چاکی ده ورو بهرم داده پوشم و ده رگا داده خه م و ناهیل م که س چاوی لیم بیت.

۴- هه رگیز له سهر ئاودا وه لامی بانگ ناده مه وه و قسه ناکه م، مه گهر زور پیویست بیت.

۵- هه رگیز به پیوه میز ناکه م و ناو سهر ئاوه که به پا کو خاوی نی راده گرم و پیسی ناکه م.

۶- دهستی راستم به کار ده هیتم بو ده رگا کردنه وه و به لوعه کردنه وه و مه سینه گرتن.

۷- دهستی چه پ به کار ده هیتم بو خو پاک کردنه وه.

۸- کاتی کیش هاتمه ده ره وه قاچی راستم پیش ده خه م و دیمه ده ره وه و ده لیم:

(غَفْرَانْكَ) ابوداود و ابن ماجه.

واته: (پهروهردگارا لیم خوشبه).

۹- پاشان بهر له وهی ده ست بو هیچ شتی ک بیه م دهسته کانم زور به پاکی به ئاو سابوون ده شو م.

چهند زانياريهك ددرباره‌ی

قورئانی پيرو

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

جه نډ زانیاریه ک ددرباردی قورئانی پیروز

- پیناسه ی قورئان:

قورئان وته ی خودای گه ورديه، له ریځای جیبريله وه که فرشته یه کی خوای گه ورديه (تایه ته به دابه زاندنی و دحی) دابه زیوه بۆ سهر پیغه مبه رمان (موحه ممه د(ﷺ))، دوا په یامی ناسمانیه بۆ مروقه کان په وان کراوه و هیچ په یامیک کی تر دوا ی نه و نیه، بۆ نه وه ی له تاریکی و نه فامیه وه ده ریانبه ینی بۆ پروناکی و زانست و زانیاری، قورئان به رنامه یه کی گشتگیره، ددرمانی هه موو دهردیکی تیدایه، یاسای هه موو ژیانی تیدایه، هه والی گه له کانی پیشووی داوه و له زیانی داهاتوومانی ناگادار کردووینه ته وه، باسی دنیا و دواړوژی کردووه، ههر که سینک کاری پی بکات دادپه روه ری کردووه و پاداشتی بۆ هه یه، نه و که سه ی وه کو نزا به کاری به ینی وه لامي دهریته وه، قورئان روشناییه بۆ دله کان و نارامیه بۆ روچه کان، به هاری سینه یه و لابه ری خه مه کانه و تکا کاری روژی دوا ییه، خویندنه وه ی په رسته شه.

- دابه زینی قورئان

- قورئانی پیروز له مانگی رده مه زانی پیروزدا دابه زیوه: ﴿شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ...﴾ (البقرة: ۱۸۵).

له یه کییک له ده شه وه پیروزه کاند دابه زیوه، نه و شه وه ش له قورئانی پیروزدا به (ليلة القدر) هاتووه: ﴿إِنَّا نَزَّلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ﴾ (القدر).

- پیغه مبه ر(ﷺ) ته مه نی (۴۰) سال بوو، سالی (۶۱۰) زاینی بوو، کاتییک قورئانی پیروزی بۆ دابه زی.

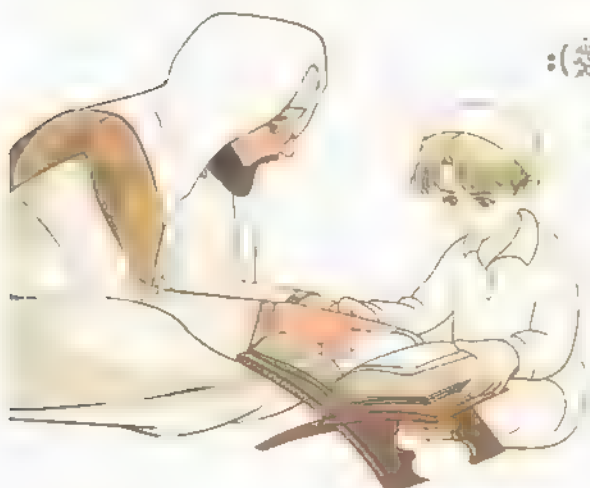
- بۆ یه که م جار که سروش (وحی) بۆ پیغه مبه ر(ﷺ) هات، نه م پینج تایه ته ی سوره تی (العلق) بوو، که خودای گه وره ده فه رموی:

﴿اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ : خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ : اقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ : الَّذِي عَلَّمَهُ بِالْقَلَمِ : عَلَّمَهُ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ ﴾ (العلق).

دەربارەدی کۆتائەت کە دابەزی زانیان را جیایان هەیه، بەلام رای بەهێز ئەو هیه کە کۆتائەت کە دابەزی ئەم ئایەتە پێرۆزە بوو:
 ((الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتِمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا فَمَنِ اضْطُرَّ فِي مَخْمَصَةٍ غَيْرَ مُتَجَانِفٍ لِإِثْمٍ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ)) (المائدة: ۳).
 ئەودەش پێش (۹) رۆژ لەو فاتی پێغەمبەر (ﷺ) بوو.

گەوردیی و پاداشتی فێربوونی قورئان و فێرکردنی:

- پێغەمبەر (ﷺ) دەفەرموێت: ((-)) رواد البخاري.
 واتا: (باشترینتان ئەو کە سەیه کە خۆی فێری قورئان بێت و خەڵکیش فێر بکات).
 - هەروەها فەرموێت:

((إِنَّ لِلَّهِ أَهْلِينَ مِنَ النَّاسِ، قُلُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ ﷺ):
 من هم. قال: هم أهل القرآن أهل الله
 (وخاصته)) سنن ابن ماجه، وصححه الألباني.
 واتە: خودا لەناو خەڵکیدا دۆستی
 هەیه، گوتیان: ئەوانە کێن ئەو
 پێغەمبەری خودا (ﷺ)?
 فەرمووی: ئەوانە قورئان خوێنەکانن،
 دۆست و هەلبژێردراوی خودان.

- هەروەها فەرموێت: ((-)) رواد المسلم.

واتە: قورئان بخوێنن چونکە قورئان لە رۆژی دوایدا دەبێت بە تەکاڕ بو
 خاوەنە کە.

- هەروەها پێغەمبەری پێشەوامان (ﷺ) دەفەرموێ: ((-))
 ((-))

رواد البخاري و المسلم.

واته: ئەو کەسەى کە قورئان دەخوێنێ و لێى شارەزایە (بەئاسانى دەخوێنێ، بەبێ وهستان و لێ تێکچوون)، لە گەڵ ئەو فریشتە بەرێز و چاکە کارانەدایە کە دەنێردرێن بۆ لای پیغەمبەرەران. وە ئەو کەسەش کە قورئان دەخوێنێ و زمانى تەتەلە دەکات تییدا و لەسەرى زەحمەتە ئەوە دوو پاداشتى بۆهەیه.

- هەروەها فەرمویه تی: ((

اللّٰهُ فِيمَنْ عِنْدَهُ)) رواه المسلم.

واته: هەر کۆمه لێک کۆبێنەووە لە مائێک لە ماله کانی خودا و قورئان بخوێننەووە و له نێوان خۆیاندا هەولێ فیروونی بدەن، ئەوا بێگومان ئارامی دادەبەزێت بەسەریاندا وە پەحمەت دایان دەپۆشێت و فریشتەکان چوار دەوریان دەدەن و خودای گەورەش باسیان دەکات لای ئەوانەى کە لای ئەون.

- هەروەها فەرمویه تی: ((

((المعجم الكبير للطبراني.

واته: قورئان فیرونی و بێخوێننەووە، چونکە پاداشتی هەر پیتێک (١٠) چاکەیه من نالیم (الم) پیتێکە، بە لکو (الف و لام و میم) سی (٣٠) چاکەیه چونکە خودای گەورە دەفەرموێ هەرکەس چاکەیه ک بکات دە (١٠) ئەوەندەى چاکە کەى پاداشتی هەیه.

- دەنگ خوش کردن له کاتی قورئان خوێندن:

- پیغەمبەر (ﷺ) دەفەرمویت: (

القرآن حسناً). رواه أحمد وأبو داود وابن ماجه والحاكم وصححه الألباني.

واته: قورئان پرازیننەووە بە دەنگە کانتان، بێگومان دەنگی خوش جوانی زیاتر دەبەخشێت بە قورئان.

- هەروەها دەفەرمویت: ((

((أخرجه البخاري ٧٥٢٧.

واته: لە ئێمه نییه ئەو کەسەى بە ئاوازی خوش قورئان نەخوێنێت.

- نژای سه جدهی قورئان خویندن:

((سَجَدَ وَجْهِي لِلَّذِي خَلَقَهُ وَشَوْ سَمْعَهُ

وَبَصَرَهُ بِحَوْلِهِ وَقُوَّتِهِ)) رواه أبو داود (١٤١٤)، والترمذي

(٥٨٠)، والنسائي (٢٢٢/٢)، وصححه الألباني.

واتا: { پرووم گرنوشی برد بۆ ئەو خوایهی

که دروستی کردووه، بینین و بیستنی بۆ دارشتوووه و پیتی به خشیوه به توانایی و به ویستی خۆی، پاکی و بێگهردی و بێ کهم و کورتی بۆ ئەو خوایهیه که چاکترینی به دیهینه رانه }.

ههروه ها ئه گهر نژای سه جدهی قورئان خویندن نه زانی دروسته بلیین:

(سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى).

- نمونه له قورئانی پیروژ: (وَدَا قَرِي عَنَهُمُ الْقُرْآنُ لَا يَسْجُدُونَ ۝) الانشقاق: ٢١

- هتای سه جدهی قورئان خویندن: (۝).

- حوکمی سه جدهی قورئان خویندن: به رای زۆریه ی زانایان سوننه ته.

هه ندی له تاییه تمه ندیه کانی سوڤهت و ئایه ته کانی قورئانی پیروژ

- له پرووی درێژی و کورتیه وه درێژترین سوڤهت له قورئاندا سوڤهتی (البقرة) یه که (٢٨٦) ئایه ته وه، کورتترین سوڤهتیش (الکوثر) ه که (٣) ئایه ته، کورتترین ئایهت (طه، یس، حم) ن، وه درێژترین ئایهتیش (ثایه الدین) ه، درێژترین وشه (فأسقین کمود) وه. - یه کهم سوڤهت له قورئاندا به پیتی ریزه بندی سوڤهتی (الفاتحه) یه و کۆتا سوڤهتیش سوڤهتی (الناس) ه.

- قورئانی پیروژ له ماوهی (٢٣ سأل) دا دابه زیوه بۆ سه ر پیغه مبه ر (سورة)، ماوهی (١٣ سأل) له مه ککه و (١٠ سأل) له مه دینه.

- گه وهره ترین سوڤهتی قورئان (الفاتحه) یه، گه وهره ترین ئایهتیش (ثایه الكرسي) ه. - سوڤهتی (الاخلاص) به رامبه ره به سییه کی قورئان.

- سوڤهتی (یس) به دلی قورئان ناسراوه، سوڤهتی (الرحمن) به بوکی قورئان ناسراوه.

- (۲۰) له سوو ده کانی خویندنه و دی قورتانی پیروز

۱- فریشته کان نژای په حمهت و لیخو شپوونت بو ده کهن.

۲- بهرام بهر هر پیتییک (۱۰) چاکهت بو ده نوسریت.

۳- له لای خوای گه وړه به بی ناگا ناژمیردریت.

۴- شهیتانه کان لیت دوور ده که ونه وه، له و مالش دوور ده که ونه وه که قورتانی تیدا ده خوینریت.

۵- قورتان خوینی لیزان ده بیته هاوړی فریشته کان.

۶- ده بیته یه کییک له که سه تایبه ته کان و نزیکه کانی خوای گه وړه.

۷- قورتان خوین هه ست به و ده کات که لای خوای گه وړه شتیکی بو ها تو وه، به لام پیغه مبه ر نییه.

۸- دلت پر ده بیت له ملکه چی و له خوا ترسی.

۹- به دنیایی نه و کاته ی به قورتان خه ریک ده بیت له خراپه دوور ده بیت.

۱۰- له خوای گه وړه نزیکه ده بیته و ده به مه ش نزا کانت قبول ده بیت.

۱۱- خوای گه وړه له لای فریشته کان باسی قورتان خوینان ده کات.

۱۲- له ناخوشیه کانی پروژی دوا یی بی ترس ده بیت.

۱۳- خوای گه وړه دلت پروناک ده کاته وه.

۱۴- پلهت بهرز ده بیته وه.

۱۵- دایک و باوکت سه ربه رز و پروو سور ده بن له دنیا و

دوا پروژدا.

۱۶- ده بیته هو ی په زامه ندی خوای تاک و ته نها.

۱۷- دلی پیغه مبه ر (ﷺ) خوش ده کات.

۱۸- نه فست پاک ده بیته وه.

۱۹- وه لام دانه وه ی ناو گوړ و قیامه تت ناسان

ده کات.

۲۰- له پروژی دوا یی به خششی زیاتر و ه رده گریت.

هه جرکردن وازهینان له قورئان

بهراستی زۆربه مان خهريکه نزیک دهينه وه له هه جرکردن (وازهینان) ی قورئان، هه جرکردن هه ر ئه وه نیه واز له خویندنه وه ی قورئان بهینیت، به لکو (وازهینان له: تیرامان و کارپیکردن و گه یاندنی) ئه مانهش به شیکن له هه جرکردنی قورئانی پیروژ.

- خوای گه و ره ده فهرمویت:

(وَقُلْ الرَّسُولُ يَا رَبِّ إِنَّ قَوْمِي اتَّخَذُوا هَذَا الْقُرْآنَ مَهْجُورًا) (الفرقان: ۳۰).

(دوای دوور که و تنه وه ی ئوممهت له قورئان) پیغه مبهر (بِسْمِ اللَّهِ) سکالا ده کات و ده فهرمویت: (په و ده ر دگارا بهراستی قه و مه که م وازیان له م قورئانه هیناوه و پشت گوئیان خستووه و گرنگی پی نادهن).

- ئیمامی ابن القیم (په حمه تی خوای لیبی) که له سالی (۷۵۱ کۆچی) وه فاتی کردوه ده فهرمویت:

هه جرکردن و پشت کردن و وازهینان له قورئان چهنه جۆریکه:

۱- وازهینان له گونگرتن و ئیمان پیبون و ههست راگرتن لی، (واته ئیمانی پینیه و بیباوه ره به قورئان).

۲- وازهینان له کرده وه پیکردنی و راوهستان له سه ره لال و حه رامه کانی، ئه گه رچیش ده یخوینته وه و ئیمانی پینیه تی.

۳- وازهینان له حوکم کردن به قورئان و گه رانه وه بۆ حوکمه کانی قورئان له ئوسولی دین و فهرعه کانی دین.

۴- وازهینان له تیفکران لی و وردبونه وه له مانا و نه مر و نه هیه کانی و تیگه یشتن له قورئان.

۵- وازهینان به وه ی نا یخوینن بۆ شیفا و چاره سه ری هه موو نه خوشیه کانی دل و لاشه،

یان نا یخوینن و ناگه ریننه وه بۆ قورئان بۆ هه موو نه خوشی و کیشه مه عنه ویانه ی هه مانه که چاره سه ره که ی له قورئاندا هیه.

- یه کییک له هۆکاره کانی ره قبوونی دل بریتیه له: وازهینان له قورئان.

هه ندى له ههماگنى ذو قورتان

(**ص**) باشتره بهردهوام بيت له سهه ر قورئانخويندن، به لاد وهستانيش له سهه ر وشه كه ئاساييه ودرسته. نمونه: ﴿يَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ تَنْفِرُ شَيْئًا وَلَا مَرْءٌ يُؤْمِرُ بَشَيْئًا﴾ (الانفطار: ١٩).

(**ق**) باشتره له سهه ر وشه كه بوهستيت، وه ئاساييه له قورئانخويندنيش بهردهوام بيت. نمونه: ﴿وَأَمَّا الَّذِينَ ءَمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُوَفِّيهِمْ أُجُورَهُمْ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ﴾ (ال عمران: ٥٧).

(**ج**) وهستان و بهردهوام بوون له قورئانخويندن ئاساييه.

نمونه: ﴿الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ﴾ (البروج: ٩).

(**م**) پئويسه له سهه ر شه وشهيه بوهستيت كه ئهم ميمه بچوكه (ميمى سهه ر تاى له سهه ر و نابيت بهردهوام بيت له قورئانخويندن. نمونه: ﴿إِنَّهُمْ يَسْتَحِبُّ الَّذِينَ يَسْمَعُونَ وَالْمَوْتَى يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ ثُمَّ إِلَيْهِ يُرْجَعُونَ﴾ (الانعام: ٣٦).
(**لا**) نابيت له سهه ر وشه كه بوهستيت.

نمونه: ﴿الَّذِينَ نَفَقَتْهُمُ لِمَنْ يَكُونُ سَلَمٌ عَلَيْكَ دَحَاقُ الْحَنَةِ بِمَا كُتِبُوا تَعْمَلُونَ﴾ (النحل: ٣٢).

(**ئ**) ئهمه له قورئانى پيرۆزدا جيگره وهى پيتى ياء (ي) ه له هه ندى شوينى قورئاندا، پيشى ده لىن (يائى بچوك)، له حاله تى روښتن و بهردهوام بوونيش ده خوښترىته وه. (**ه**) هتياى سهه ر ده قورئانخويندنه، هه ركاتيك گه يشتيت بهم هتيايه سهه ر ده بهه. نمونه: ﴿كَلَّا لَا تُطَعُّهُ وَاسْجُدْ وَاقْتَرِبْ﴾ (العلق: ١٩).

(**ـ**) هه ركاتيك ئهم ميمه بچوكه ت له سهه ر پيتى (ن) بينى ئه و نيشانه ي ئه وهيه نونه كه به ميم ده خوښترىته وه. نمونه: ﴿كَلَّا لَئِنْ لَدَّرْنَا فِي خُطْمَةِ﴾ (الهمزة: ٤).

(**ـ**) ئهمه هتياى دريژكرده وهى پيته گانى مه ددييه.

(**ش**) درسته له سهه ر يه كيك له سى نوختانه بوهستيت، به لام نابيت له سهه ر هه ر دوو كيان بوهستيت. ﴿ذَلِكَ لَكُنْتُ لَا زَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ﴾ (البقرة: ٢).

هه نديگ زانباری دهر بار دی جوزنی (عم)

★ جوزنی (عم): ریز به ندیه که ی له قورئاندا جوزنی (۳۰) ه و ژماره ی سورته ته کانی (۳۷) سورته تن و ژماره ی نایه ته کانی (۵۶۴) نایه تن، وه ژماره ی وشه کانی (۲۴۲۳) وشه ن.

★ ئەم جوزنه پێی ده لێن جوزنی (عم) له بهرئه وه ی به وشه ی (عم) له سورته تی (النبا) ده ست پێ ده کات.

★ به گشتی سورته ته کانی ئەم جوزنه سورته تی کورتن، وه ئاسان و خیرا ده توانریت له بهر بکڕین.

★ سورته ته کانی ئەم جوزنه دابه شبوون به سه ر مه کی (المکیه) و مه ده نی (المدنیه)، سورته ته (مه کی) ده کان ئەو سورته تانه ن که له (مه که) بو پیغه مبه ر (ص) دابه زیون پیش ئەوه ی پیغه مبه ر (ص) کوچ بکات بو (مه دینه)، سورته ته (مه ده نی) ده کان ئەو سورته تانه ن که دوا ی کوچی پیغه مبه ر (ص) بو (مه دینه) دابه زیون.

★ جوزنی (عم) دوو سه جده ی قورئان خویندنی تێدایه:

۱- ﴿وَإِذَا قُرِئَ عَلَيْهِمْ نَفَرًا لَّا يَسْحُدُونَ﴾ (الانشقاق: ۲۱).

۲- ﴿كَلَّا لَا تُطَعُّهُ وَاسْجُدْ وَاقْتَرِبْ﴾ (العلق: ۱۹).

هه ندى لهو سه رچاوانه ی سوودم لی ودرگرتوون

- ۱- قورئانی پیروۆز.
- ۲- ته فسیری ئاسان، نوسینی (بورهان محمد أمين).
- ۳- پوخته ی ته فسیری قورئان، نوسینی (محمد ملا صالح باموکی).
- ۴- ته فسیری ریبه ر، نوسینی (صلاح الدین عبدالکریم).
- ۵- ته فسیری پامان، نوسینی (ئه حمه د کاکه مه حمود).
- ۶- صحیح البخاری.
- ۷- صحیح المسلم.
- ۸- قه لای موسولمانان، نوسینی (حه مزه به رزنجی).
- ۹- مالپه ری زانستی ته جوید (zanstajweed.com).
- ۱۰- القاعدة النورانية.
- ۱۱- تحفة البیان علی القاعدة النورانية و البغدادية.
- ۱۲- نورالبیان.
- ۱۳- بهرنامه ی Quran teacher.
- ۱۴- با فیتری ئادابه ئیسلامیه کان بین، نوسینی (عمر عبدالرحمن).
- ۱۵- پوخته ی ئادابه ئیسلامیه کان بۆ نه وجه وانان. ئاماده کردنی (سۆران عمر).
- ۱۶- كيفية تعليم الصلاة والوضوء.
- ۱۷- How To Pray
- ۱۸- بهرنامه ی كيفية الصلاة.
- ۱۹- بهرنامه ی نویژ.
- ۲۰- پرۆگرامی پهروه رده ی مندالان. ئاماده کردنی (محمد سینه موکی).

جَمْعُ عِلْمٍ

سُورَةُ النَّبَاِ

ترتيبها
٧٨آياتها
٤٠

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ (١) عَنِ النَّبَاِ الْعَظِيمِ (٢) الَّذِي هُمْ فِيهِ مُخْتَلِفُونَ (٣)
 كَلَّا سَيَعْلَمُونَ (٤) ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ (٥) أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ مِهْدًا (٦)
 وَالْجِبَالَ أَوْتَادًا (٧) وَخَلَقْنَاكُمْ أَزْوَاجًا (٨) وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُبَاتًا (٩)
 وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ لِبَاسًا (١٠) وَجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا (١١) وَبَنَيْنَا
 فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًا (١٢) وَجَعَلْنَا سِرَاجًا وَهَّاجًا (١٣) وَأَنْزَلْنَا
 مِنَ الْمُعْصِرَاتِ مَاءً ثَجَّاجًا (١٤) لِنُخْرِجَ بِهِ حَبًّا وَنَبَاتًا (١٥) وَجَنَّاتٍ
 أَلْفَافًا (١٦) إِنَّ يَوْمَ الْفُصْلِ كَانَ مِيقَاتًا (١٧) يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ
 فَتَأْتُونَ أَفْوَاجًا (١٨) وَفُتِحَتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ أَبْوَابًا (١٩) وَسُيِّرَتِ
 الْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا (٢٠) إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا (٢١) لِلطَّاغِينَ
 مَنَابًا (٢٢) لِبَشِيرٍ فِيهَا أَحْقَابًا (٢٣) لَا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا وَلَا شَرَابًا (٢٤)
 إِلَّا حَمِيمًا وَغَسَّاقًا (٢٥) جَزَاءً وَفَاقًا (٢٦) إِنَّهُمْ كَانُوا
 لَا يَرْجُونَ حِسَابًا (٢٧) وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كِذَابًا (٢٨) وَكُلَّ شَيْءٍ
 أَحْصَيْنَاهُ كِتَابًا (٢٩) فَذُوقُوا فَلَانَ نَزِيدَكُمْ إِلَّا عَذَابًا (٣٠)

إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا ۝ (٣١) حَدَائِقَ وَأَعْنَابًا ۝ (٣٢) وَكَوَاعِبَ أَتْرَابًا ۝ (٣٣) وَكَأْسًا
 دِهَاقًا ۝ (٣٤) لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا كِدًّا ۝ (٣٥) جَزَاءً مِّن رَّبِّكَ عَطَاءً
 حِسَابًا ۝ (٣٦) رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الرَّحْمَنُ لَا يَمْلِكُونَ
 مِنْهُ خِطَابًا ۝ (٣٧) يَوْمَ يَقُومُ الرُّوحُ وَالْمَلَائِكَةُ صَفًّا لَا يَتَكَلَّمُونَ
 إِلَّا مَن أِذْنٌ لَهُ الرَّحْمَنُ وَقَالَ صَوَابًا ۝ (٣٨) ذَلِكَ الْيَوْمُ الْحَقُّ فَمَن
 شَاءَ اتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِ مَثَابًا ۝ (٣٩) إِنَّا أَنْذَرْنَاكُمْ عَذَابًا قَرِيبًا يَوْمَ
 يَنْظُرُ الْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ وَيَقُولُ الْكَافِرُ يَلَيْتَنِي كُنْتُ تُرَابًا ۝ (٤٠)

سُورَةُ النَّازِعَاتِ

آياتها
٤٦ترتيبها
٧٩

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالنَّازِعَاتِ غَرْقًا ۝ (١) وَالنَّشِيطَاتِ نَشْطًا ۝ (٢) وَالسَّيِّحَاتِ سَبْحًا ۝ (٣)
 فَالَسَّيْقَاتِ سَبْقًا ۝ (٤) فَالْمُدْبِرَاتِ أَمْرًا ۝ (٥) يَوْمَ تَرْجُفُ الرَّاجِفَةُ ۝ (٦)
 تَتَّبِعُهَا الرَّادِفَةُ ۝ (٧) قُلُوبٌ يَوْمَئِذٍ وَاجِفَةٌ ۝ (٨) أَبْصَرُهَا
 خَشِيعَةٌ ۝ (٩) يَقُولُونَ أَيْنَا لِمَرَدُّودُونَ فِي الْحَافِرَةِ ۝ (١٠) أَيْنَا ذَاكُنَا
 عِظْمًا نَّخْرَةً ۝ (١١) قَالُوا اتْلِكِ إِذَا كُرَّةٌ خَاسِرَةٌ ۝ (١٢) فَإِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ
 وَاحِدَةٌ ۝ (١٣) فَإِذَا هُمْ بِالسَّاهِرَةِ ۝ (١٤) هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَىٰ ۝ (١٥)

إِذْ نَادَاهُ رَبُّهُ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى (١٦) أَذْهَبَ إِلَى فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَى (١٧)
 فَقُلْ هَلْ لَكَ إِلَى أَنْ تَزَكَّى (١٨) وَأَهْدِيكَ إِلَى رَبِّكَ فَتَخْشَى (١٩) فَأَرَاهُ
 الْآيَةَ الْكُبْرَى (٢٠) فَكَذَّبَ وَعَصَى (٢١) ثُمَّ أَذْبَرِيسَعَى (٢٢) فَحَشَرَ
 فَنَادَى (٢٣) فَقَالَ أَنَا رَبُّكُمُ الْأَعْلَى (٢٤) فَأَخَذَهُ اللَّهُ نَكَالَ الْآخِرَةِ وَالْأُولَى
 (٢٥) إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةً لِمَنْ يَخْشَى (٢٦) أَنْتُمْ أَشَدُّ خُلُقًا أَمْ السَّمَاءُ بُنِيَهَا
 (٢٧) رَفَعَ سَمَكَهَا فَسَوَّيْنَهَا (٢٨) وَأَغَطَّشَ لَيْلَهَا وَأَخْرَجَ ضُحَاهَا (٢٩)
 وَالْأَرْضَ بَعْدَ ذَلِكَ دَحَاهَا (٣٠) أَخْرَجَ مِنْهَا مَاءَهَا وَمَرْعَاهَا (٣١)
 وَالْجِبَالَ أَرْسَاهَا (٣٢) مَتَاعًا لَكُمْ وَلِأَنْعِمَ كُمْ (٣٣) فَإِذَا جَاءَتِ الطَّامَةُ
 الْكُبْرَى (٣٤) يَوْمَ يَتَذَكَّرُ الْإِنْسَانُ مَا سَعَى (٣٥) وَبُرْزَتِ الْجَحِيمُ
 لِمَنْ يَرَى (٣٦) فَأَمَّا مَنْ طَغَى (٣٧) وَءَاثَرَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا (٣٨) فَإِنَّ الْجَحِيمَ
 هِيَ الْمَأْوَى (٣٩) وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ وَنَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوَى (٤٠)
 فَإِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَأْوَى (٤١) يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَاهَا
 (٤٢) فِيمَ أَنْتَ مِنْ ذِكْرِهَا (٤٣) إِلَى رَبِّكَ مُنتَهَاهَا (٤٤) إِنَّمَا أَنْتَ مُنذِرُ
 مَنْ يَخْشَاهَا (٤٥) كَانَتْ يَوْمَ يَرْوُهَا أَلْمَ يَلْبَثُوا إِلَّا عَشِيَّةً أَوْ ضُحَاهَا (٤٦)

سُورَةُ عَبَسَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عَبَسَ وَتَوَلَّى ۝ (١) أَنْ جَاءَهُ الْأَعْمَى ۝ (٢) وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّهُ يَزَكَّى ۝ (٣) أَوْ
 يَذْكُرُ فَتَنْفَعَهُ الْذِكْرَى ۝ (٤) أَمْ أَمِنَ اسْتَغْنَى ۝ (٥) فَأَنْتَ لَهُ تَصَدَّى ۝ (٦)
 وَمَا عَلَيْكَ أَلَّا يَزَكِّي ۝ (٧) وَأَمْ أَمِنَ جَاءَكَ يَسْعَى ۝ (٨) وَهُوَ يَخْشَى ۝ (٩) فَأَنْتَ
 عَنْهُ تَلَهَّى ۝ (١٠) كَلَّا إِنَّهَا تَذْكِرَةٌ ۝ (١١) فَمَنْ شَاءَ ذَكَرْهُ ۝ (١٢) فِي صُحُفٍ مُكَرَّمَةٍ
 مَرْفُوعَةٍ مُطَهَّرَةٍ ۝ (١٤) بِأَيْدِي سَفَرَةٍ ۝ (١٥) كِرَامٍ بَرَرَةٍ ۝ (١٦) قُتِلَ الْإِنْسَنُ
 مَا أَكْفَرَهُ ۝ (١٧) مِنْ أَيِّ شَيْءٍ خَلَقَهُ ۝ (١٨) مِنْ نُطْفَةٍ خَلَقَهُ فَقَدَرَهُ ۝ (١٩) ثُمَّ
 السَّبِيلَ يَسْرَهُ ۝ (٢٠) ثُمَّ أَمَاتَهُ فَأَقْبَرَهُ ۝ (٢١) ثُمَّ إِذَا شَاءَ أَنشَرَهُ ۝ (٢٢) كَلَّا لَمَّا
 يَقِضْ مَا أَمَرَهُ ۝ (٢٣) فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَنُ إِلَى طَعَامِهِ ۝ (٢٤) أَنَا صَبَبْنَا الْمَاءَ صَبًّا
 ۝ (٢٥) ثُمَّ شَقَقْنَا الْأَرْضَ شَقًّا ۝ (٢٦) فَأَنْبَتْنَا فِيهَا حَبًّا ۝ (٢٧) وَعَيْنًا وَقَضْبًا ۝ (٢٨)
 وَزَيْتُونًا وَنَخْلًا ۝ (٢٩) وَحَدَائِقَ غُلْبًا ۝ (٣٠) وَفَيْكِهِمُ وَابًّا ۝ (٣١) فَتَعَالَى لَكُمْ
 وَلِيًّا نَعْمَكُمْ ۝ (٣٢) فَإِذَا جَاءَتِ الصَّاحَةُ ۝ (٣٣) يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ ۝ (٣٤)
 وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ ۝ (٣٥) وَصَحْبَتِهِ وَبَنِيهِ ۝ (٣٦) لِكُلِّ امْرِئٍ مِنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ
 يُغْنِيهِ ۝ (٣٧) وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ مُسْفِرَةٌ ۝ (٣٨) ضَاكِمَةٌ مُسْتَبْشِرَةٌ ۝ (٣٩) وَوُجُوهٌ
 يَوْمَئِذٍ عَلَيْهَا غَبَرَةٌ ۝ (٤٠) تَرْهَقُهَا قَتَرَةٌ ۝ (٤١) أُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرَةُ الْفَجَرَةُ ۝ (٤٢)

سُورَةُ التَّكْوِيْنِ

آيَاتُهَا
٢٩تَرْتِيْبُهَا
٨١

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ ① وَإِذَا النُّجُومُ انْكَدَرَتْ ② وَإِذَا الْجِبَالُ
 سُيِّرَتْ ③ وَإِذَا الْعِشَارُ عُطِّلَتْ ④ وَإِذَا الْوُحُوشُ حُشِرَتْ ⑤
 وَإِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ ⑥ وَإِذَا النَّفُوسُ زُوِّجَتْ ⑦ وَإِذَا
 الْمَوْتُ دَسَّيِلَتْ ⑧ بِأَيِّ ذَنْبٍ قُتِلَتْ ⑨ وَإِذَا الصُّحُفُ نُشِرَتْ ⑩
 وَإِذَا السَّمَاءُ كُشِطَتْ ⑪ وَإِذَا الْجَحِيمُ سُعِّرَتْ ⑫ وَإِذَا الْجَنَّةُ
 أُزْلِفَتْ ⑬ عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا أَحْضَرَتْ ⑭ فَلَا أَقْسِمُ بِالْخُنُوسِ ⑮
 الْجَوَارِ الْكُنُوسِ ⑯ وَاللَّيْلُ إِذَا عَسْعَسَ ⑰ وَالصُّبْحُ إِذَا تَنَفَّسَ ⑱
 إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ⑲ ذِي قُوَّةٍ عِنْدَ ذِي الْعَرْشِ مَكِينٍ ⑳ مُطَاعٍ
 ثَمَّ أَمِينٍ ㉑ وَمَا صَاحِبُكُمْ بِمَجْنُونٍ ㉒ وَلَقَدْ رَءَاهُ بِالْأَفْقِ الْمُبِينِ ㉓
 ㉔ وَمَا هُوَ عَلَى الْغَيْبِ بِضَنِينٍ ㉕ وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ ㉖
 فَأَيْنَ تَذْهَبُونَ ㉗ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ㉘ لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ
 يَسْتَقِيمَ ㉙ وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ㉚

سُورَةُ الْاِنْفِطَارِ

آيَاتُهَا
١٩تَرْتِيْبُهَا
٨٢

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا السَّمَاءُ انْفَطَرَتْ ① وَإِذَا الْكَوَاكِبُ انْتَثَرَتْ ② وَإِذَا الْبِحَارُ
فُجِرَتْ ③ وَإِذَا الْقُبُورُ بُعْثِرَتْ ④ عَلِمْتَ نَفْسٌ مَا قَدَّمَتْ
وَأَخَّرَتْ ⑤ يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ مَا غَرَكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ ⑥ الَّذِي
خَلَقَكَ فَسَوَّنَكَ فَعَدَلَكَ ⑦ فِي أَيِّ صُورَةٍ مَا شَاءَ رَكَّبَكَ ⑧
كَلَّا بَلْ تُكَذِّبُونَ بِالَّذِينَ ⑨ وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ ⑩ كِرَامًا
كَتِبِينَ ⑪ يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ ⑫ إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ ⑬ وَإِنَّ
الْفُجَّارَ لَفِي جَحِيمٍ ⑭ يَصْلَوْنَهَا يَوْمَ الَّذِينَ ⑮ وَمَاهُمْ عَنْهَا بِغَائِبِينَ
⑯ وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمُ الدِّينِ ⑰ ثُمَّ مَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمُ الدِّينِ
⑱ يَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِنَفْسٍ شَيْئًا وَالْأَمْرُ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ ⑲

سُورَةُ الْمُطَفِّفِينَ

آياتها
٣٦

ترتيبها
٨٣

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَيْلٌ لِّلْمُطَفِّفِينَ ① الَّذِينَ إِذَا اكْتَالُوا عَلَى النَّاسِ يَسْتَوْفُونَ ②
وَإِذَا كَالُوهُمْ أَوْ وَزَنُوهُمْ يُخْسِرُونَ ③ أَلَا يَظُنُّ أُولَئِكَ أَنَّهُمْ
مَبْعُوثُونَ ④ لِيَوْمٍ عَظِيمٍ ⑤ يَوْمَ يَقُومُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ⑥

كَلَّا إِنْ كَتَبَ الْفُجَّارُ لِفِي سَجِينٍ ﴿٧﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا سَجِينٌ ﴿٨﴾ كَتَبَ
 مَرْقُومٌ ﴿٩﴾ وَيَلُّ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿١٠﴾ الَّذِينَ يُكَذِّبُونَ يَوْمَ الدِّينِ ﴿١١﴾
 وَمَا يُكَذِّبُ بِهِ إِلَّا كُلُّ مُعْتَدٍ أَثِيمٍ ﴿١٢﴾ إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِ آيَاتُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ
 الْأَوَّلِينَ ﴿١٣﴾ كَلَّا بَلْ رَانَ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٤﴾ كَلَّا إِنَّهُمْ
 عَنْ رَبِّهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّحَجُوبُونَ ﴿١٥﴾ ثُمَّ إِنَّهُمْ لَصَالُوا الْجَحِيمِ ﴿١٦﴾ ثُمَّ يُقَالُ
 هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ﴿١٧﴾ كَلَّا إِنْ كَتَبَ الْأَبْرَارُ لِفِي عِلِّيِّينَ
 ﴿١٨﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا عِلِّيُّونَ ﴿١٩﴾ كَتَبَ مَرْقُومٌ ﴿٢٠﴾ يَشْهَدُهُ الْمُقَرَّبُونَ ﴿٢١﴾
 إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ ﴿٢٢﴾ عَلَى الْأَرَآئِكِ يَنْظُرُونَ ﴿٢٣﴾ تَعْرِفُ فِي
 وُجُوهِهِمْ نَضْرَةَ النَّعِيمِ ﴿٢٤﴾ يُسْقَوْنَ مِنْ رَحِيقٍ مَّخْتُومٍ ﴿٢٥﴾
 خِتَمُهُ مِسْكَ وَفِي ذَٰلِكَ فَلْيَتَنَافَسِ الْمُتَنَافِسُونَ ﴿٢٦﴾ وَمِرَاجُهُ
 مِنْ تَسْنِيمٍ ﴿٢٧﴾ عَيْنَا يَشْرَبُ بِهَا الْمُقَرَّبُونَ ﴿٢٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ
 أَجْرَمُوا كَانُوا مِنَ الَّذِينَ ءَامَنُوا يَضْحَكُونَ ﴿٢٩﴾ وَإِذَا مَرُّوا بِهِمْ
 يَتَغَامَزُونَ ﴿٣٠﴾ وَإِذَا انْقَلَبُوا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ انْقَلَبُوا فَكِهِينَ ﴿٣١﴾
 وَإِذَا رَأَوْهُمْ قَالُوا إِنَّ هَٰؤُلَاءِ لَضَالُّونَ ﴿٣٢﴾ وَمَا أُرْسِلُوا عَلَيْهِمْ
 حَافِظِينَ ﴿٣٣﴾ فَالْيَوْمَ الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنَ الْكُفَّارِ يَضْحَكُونَ ﴿٣٤﴾

عَلَى الْأَرَائِكِ يَنْظُرُونَ ﴿٣٥﴾ هَلْ ثَوْبَ الْكِفَارِ مَا كَانَُوا فَعْلُونَ ﴿٣٦﴾

سورة الانشقاق

آياتها
٢٥ترتيبها
٨٤

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا السَّمَاءُ انْشَقَّتْ ﴿١﴾ وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ﴿٢﴾ وَإِذَا الْأَرْضُ مُدَّتْ
 ﴿٣﴾ وَأَلْقَتْ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتْ ﴿٤﴾ وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ﴿٥﴾ يَتَأْتِيهَا
 الْإِنْسَنُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَى رَبِّكَ كَدًّا حَافِلُ قِيهِ ﴿٦﴾ فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ
 كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ ﴿٧﴾ فَسَوْفَ يُحَاسَبُ حِسَابًا يَسِيرًا ﴿٨﴾ وَينْقَلِبُ
 إِلَى أَهْلِهِ مَسْرُورًا ﴿٩﴾ وَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ وَرَاءَ ظَهْرِهِ ﴿١٠﴾ فَسَوْفَ
 يَدْعُوا بُثُورًا ﴿١١﴾ وَيَصْلَى سَعِيرًا ﴿١٢﴾ إِنَّهُ كَانَ فِي أَهْلِهِ مَسْرُورًا ﴿١٣﴾
 إِنَّهُ ظَنَّ أَنْ لَنْ يَحُورَ ﴿١٤﴾ بَلَى إِنَّ رَبَّهُ كَانَ بِهِ بَصِيرًا ﴿١٥﴾ فَلَا أَقْسَمُ
 بِالشَّفَقِ ﴿١٦﴾ وَاللَّيْلِ وَمَا وَسَقَ ﴿١٧﴾ وَالْقَمَرِ إِذَا اتَّسَقَ ﴿١٨﴾
 لَتَرْكَبُنَّ طَبَقًا عَنْ طَبَقٍ ﴿١٩﴾ فَمَا لَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢٠﴾ وَإِذَا قُرِئَ
 عَلَيْهِمُ الْقُرْآنُ لَا يَسْجُدُونَ ﴿٢١﴾ بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا يُكْذِبُونَ ﴿٢٢﴾
 وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُوعُونَ ﴿٢٣﴾ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢٤﴾
 إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ﴿٢٥﴾

سُورَةُ الْبُرُوجِ

ترتيبها
٨٥آياتها
٢٢

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْبُرُوجِ ① وَالْيَوْمِ الْمَوْعُودِ ② وَشَاهِدٍ وَمَشْهُودٍ ③ قَتَلَ أَصْحَابُ الْأُخْدُودِ ④ النَّارِ ذَاتِ الْوَقُودِ ⑤ إِذْ هُمْ عَلَيْهَا قُعُودٌ ⑥ وَهُمْ عَلَى مَا يَفْعَلُونَ بِالْمُؤْمِنِينَ شُهُودٌ ⑦ وَمَا نَقَمُوا مِنْهُمْ إِلَّا أَنْ يُؤْمِنُوا بِاللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ⑧ الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ⑨ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ⑩ إِنْ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْكَبِيرُ ⑪ إِنَّ بَطْشَ رَبِّكَ لَشَدِيدٌ ⑫ إِنَّهُ هُوَ بَدِئُ وَيَعِيدُ ⑬ وَهُوَ الْغَفُورُ الْودُودُ ⑭ ذُو الْعَرْشِ الْمَجِيدُ ⑮ فَعَالٌ لِمَا يُرِيدُ ⑯ هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْجُنُودِ ⑰ فِرْعَوْنَ وَثَمُودَ ⑱ بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي تَكْذِيبٍ ⑲ وَاللَّهُ مِنْ وَرَائِهِمْ مُحِيطٌ ⑳ بَلْ هُوَ قُرْءَانٌ مَجِيدٌ ㉑ فِي لَوْحٍ مَحْفُوظٍ ㉒

سُورَةُ الطَّارِقِ

ترتيبها
٨٦آياتها
١٧

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالسَّمَاءِ وَالطَّارِقِ ① وَمَا أَدْرَاكَ مَا الطَّارِقُ ② النَّجْمُ الثَّاقِبُ ③ إِنَّ كُلَّ
نَفْسٍ لَمَّا عَلَيْهَا حَافِظٌ ④ فليَنظُرِ الْإِنْسَانُ مِمَّ خُلِقَ ⑤ خُلِقَ مِنْ مَّاءٍ
دَافِقٍ ⑥ يَخْرُجُ مِنْ بَيْنِ الصُّلْبِ وَالتَّرَائِبِ ⑦ إِنَّهُ عَلَى رَجْعِهِ لَقَادِرٌ ⑧
يَوْمَ تُبْلَى السَّرَائِرُ ⑨ فَآلَهُ مِنْ قُوَّةٍ وَلَا نَاصِرٍ ⑩ وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الرَّجْعِ ⑪
وَالْأَرْضِ ذَاتِ الصَّدْعِ ⑫ إِنَّهُ لَقَوْلُ فَصْلٍ ⑬ وَمَا هُوَ إِلَّا هَزْلٌ ⑭ إِنَّهُمْ
يَكِيدُونَ كَيْدًا ⑮ وَآكِيدُ كَيْدًا ⑯ فَهَلِ الْكَافِرِينَ أَهْمُ لَهُمْ رُؤُودًا ⑰

سورة الأعراف

ترتيبها ٨٧

الآيات ١٩

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَبِّحْ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى ① الَّذِي خَلَقَ فَسَوَّى ② وَالَّذِي قَدَّرَ فَهَدَى ③
وَالَّذِي أَخْرَجَ الْمَرْعَى ④ فَجَعَلَهُ غُثَاءً أَحْوَى ⑤ سنُقْرِئُكَ
فَلَا تَنْسَى ⑥ إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ وَمَا يَخْفَى ⑦ وَنُيْسِرُكَ
لِلْيُسْرَى ⑧ فَذَكِّرْ إِنْ نَفَعَتِ الذِّكْرَى ⑨ سَيَذَكِّرُ مَنْ يَخْشَى ⑩
وَيَتَجَنَّبُهَا الْأَشْقَى ⑪ الَّذِي يَصْلَى النَّارَ الْكُبْرَى ⑫ ثُمَّ لَا يَمُوتُ
فِيهَا وَلَا يَحْيَى ⑬ قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّى ⑭ وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّى ⑮

بَلْ تُؤْثِرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ۝١٦ وَالْآخِرَةَ خَيْرٌ وَأَبْقَى ۝١٧ إِنَّ
هَذَا فِي الصُّحُفِ الْأُولَى ۝١٨ صُحُفِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى ۝١٩

سُورَةُ الْغَاشِيَةِ

آيَاتُهَا
٢٦تَرْتِيلُهَا
٨٨

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْغَاشِيَةِ ۝١ وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ خَشِيعَةٌ ۝٢
عَامِلَةٌ نَّاصِبَةٌ ۝٣ تَصَلَّى نَارًا حَامِيَةً ۝٤ تُسْقَى مِنْ عَيْنٍ آتِيَةٍ ۝٥
لَيْسَ لَهُمْ طَعَامٌ إِلَّا مِنْ ضَرِيعٍ ۝٦ لَا يَسْمِنُ وَلَا يُغْنِي مِنْ جُوعٍ ۝٧
وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَّاعِمَةٌ ۝٨ لِسَعِيهَا رَاضِيَةٌ ۝٩ فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ۝١٠
لَا تَسْمَعُ فِيهَا لَغِيَةً ۝١١ فِيهَا عَيْنٌ جَارِيَةٌ ۝١٢ فِيهَا سُرُرٌ مَرْفُوعَةٌ ۝١٣
وَأَكْوَابٌ مَوْضُوعَةٌ ۝١٤ وَنَمَارِقُ مَصْفُوفَةٌ ۝١٥ وَزَرَارٍ مَبْثُوثَةٌ ۝١٦
أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ ۝١٧ وَإِلَى السَّمَاءِ كَيْفَ
رُفِعَتْ ۝١٨ وَإِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ ۝١٩ وَإِلَى الْأَرْضِ كَيْفَ
سُطِحَتْ ۝٢٠ فَذَكِّرْ إِنَّمَا أَنْتَ مُذَكِّرٌ ۝٢١ لَسْتَ عَلَيْهِمْ
بِمُصِيطِرٍ ۝٢٢ إِلَّا مَنْ تَوَلَّى وَكَفَرَ ۝٢٣ فَيُعَذِّبُهُ اللَّهُ الْعَذَابَ
الْأَكْبَرَ ۝٢٤ إِنَّ إِلَيْنَا إِيَابَهُمْ ۝٢٥ ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا حِسَابَهُمْ ۝٢٦

سُورَةُ الْفَجْرِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْفَجْرِ ١ وَلَيَالٍ عَشْرٍ ٢ وَالشَّفْعِ وَالْوَتْرِ ٣ وَالْيَلِّ إِذَا يسَّرِ ٤
هَلْ فِي ذَلِكَ قَسَمٌ لِّذِي حِجْرِ ٥ أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادٍ ٦
إِرمَ ذَاتِ الْعِمَادِ ٧ الَّتِي لَمْ يُخْلَقْ مِثْلُهَا فِي الْبِلَادِ ٨
وَتَمُودَ الَّذِينَ جَابُوا الصَّخْرَ بِالْوَادِ ٩ وَفِرْعَوْنَ ذِي الْأَوْتَادِ ١٠
الَّذِينَ طَغَوْا فِي الْبِلَادِ ١١ فَأَكْثَرُوا فِيهَا الْفَسَادَ ١٢ فَصَبَّ
عَلَيْهِمْ رَبُّكَ سَوَاطِلَ عَذَابٍ ١٣ إِنَّ رَبَّكَ لِبِالْمِرْصَادِ ١٤ فَأَمَّا
الْإِنْسَانُ إِذَا مَا ابْتَلَاهُ رَبُّهُ فَأَكْرَمَهُ، وَنَعَّمَهُ، فَيَقُولُ رَبِّي أَكْرَمَنِ ١٥
وَأَمَّا إِذَا مَا ابْتَلَاهُ فَقَدَرَ عَلَيْهِ رِزْقَهُ، فَيَقُولُ رَبِّي أَهْنَنِ ١٦
كَلَّا بَلْ لَّا تُكْرِمُونَ الْيَتِيمَ ١٧ وَلَا تَحْضُونَ عَلَى طَعَامِ
الْمَسْكِينِ ١٨ وَتَأْكُلُونَ الثَّرَاثَ أَكْلًا لَّمًّا ١٩ وَتُحِبُّونَ الْمَالَ حُبًّا جَمًّا ٢٠ كَلَّا إِذَا دُكَّتِ الْأَرْضُ دَكًّا
دَكًّا ٢١ وَجَاءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا ٢٢ وَجَاءَ يَوْمَ يُمِيزُ
بِجَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ يَتَذَكَّرُ الْإِنْسَانُ وَأَنَّى لَهُ الذِّكْرَى ٢٣

يَقُولُ يَلَيْتَنِي قَدَّمْتُ لِحَيَاتِي ﴿٢٤﴾ فَيَوْمَئِذٍ لَا يُعَذِّبُ عَذَابُهُ أَحَدًا ﴿٢٥﴾
وَلَا يُوثِقُ وَثَاقَهُ أَحَدٌ ﴿٢٦﴾ يَأْتِيهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ ﴿٢٧﴾ أَرْجِعِي
إِلَىٰ رَبِّكَ رَاضِيَةً مُّرْضِيَةً ﴿٢٨﴾ فَأَدْخُلِي فِي عِبَادِي ﴿٢٩﴾ وَأَدْخُلِي جَنَّتِي ﴿٣٠﴾

سُورَةُ الْبَلَدِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَا أُقْسِمُ بِهَذَا الْبَلَدِ ﴿١﴾ وَأَنْتَ حِلٌّ بِهَذَا الْبَلَدِ ﴿٢﴾ وَوَالِدٍ وَمَا وَلَدَ
﴿٣﴾ لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي كَبَدٍ ﴿٤﴾ أَيْحَسِبُ أَنْ لَنْ يَقْدَرَ عَلَيْهِ
أَحَدٌ ﴿٥﴾ يَقُولُ أَهْلَكْتُ مَا لَا لُبَدًا ﴿٦﴾ أَيْحَسِبُ أَنْ لَمْ يَرَهُ أَحَدٌ
﴿٧﴾ أَلَمْ نَجْعَلْ لَهُ عَيْنَيْنِ ﴿٨﴾ وَلِسَانًا وَشَفَتَيْنِ ﴿٩﴾ وَهَدَيْنَاهُ
النَّجْدَيْنِ ﴿١٠﴾ فَلَا اقْتَحَمَ الْعَقَبَةَ ﴿١١﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْعَقَبَةُ ﴿١٢﴾
فَكُّ رَقَبَةٍ ﴿١٣﴾ أَوْ إِطْعَمٌ فِي يَوْمٍ ذِي مَسْغَبَةٍ ﴿١٤﴾ يَتِيمًا ذَا مَقْرَبَةٍ
﴿١٥﴾ أَوْ مَسْكِينًا ذَا مَتْرَبَةٍ ﴿١٦﴾ ثُمَّ كَانَ مِنَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَتَوَاصَوْا
بِالصَّبْرِ وَتَوَاصَوْا بِالْمَرْحَمَةِ ﴿١٧﴾ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْمُنْمَنَةِ ﴿١٨﴾ وَالَّذِينَ
كَفَرُوا إِنَّا يَأْتِيَنَاهُمُ أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ ﴿١٩﴾ عَلَيْهِمْ نَارٌ مُّؤَصَّدَةٌ ﴿٢٠﴾

سُورَةُ الشُّمُسِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالشَّمْسِ وَضُحَاهَا ① وَالْقَمَرِ إِذَا تَلَّهَا ② وَالنَّهَارِ إِذَا جَلَّهَا ③
وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَاهَا ④ وَالسَّمَاءِ وَمَا بَنَاهَا ⑤ وَالْأَرْضِ وَمَا طَحَاهَا ⑥
وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا ⑦ فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا ⑧ قَدْ
أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا ⑨ وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا ⑩ كَذَبَتْ ثَمُودُ
بِطَغْوَاهَا ⑪ إِذِ انْبَعَثَ أَشْقَاهَا ⑫ فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ
نَاقَةَ اللَّهِ وَسُقْيَاهَا ⑬ فَكَذَّبُوهُ فَعَقَرُوهَا فَدَمْدَمَ
عَلَيْهِمْ رَبُّهُمْ فَرْدَاهَا ⑭ وَلَا يَخَافُ عُقْبَاهَا ⑮

سُورَةُ اللَّيْلِ

آياتها
٢١ترتيبها
٩٧

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَى ① وَالنَّهَارِ إِذَا تَجَلَّى ② وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ وَالْأُنثَى ③
إِنْ سَعَيْكُمْ لَشَيْءٌ ④ فَأَمَّا مَنْ أَعْطَى وَاتَّقَى ⑤ وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَى ⑥
فَسَنِيسِرُهُ لِلْيُسْرَى ⑦ وَأَمَّا مَنْ بَخِلَ وَاسْتَغْنَى ⑧ وَكَذَّبَ بِالْحُسْنَى ⑨
فَسَنِيسِرُهُ لِلْعُسْرَى ⑩ وَمَا يُغْنِي عَنْهُ مَالُهُ إِذَا تَرَدَّى ⑪ إِنَّ عَلَيْنَا
لَلْهُدَى ⑫ وَإِنَّ لَنَا لَلْآخِرَةَ وَالْأُولَى ⑬ فَأَنْذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظَّى ⑭

لَا يَصْلِيْهَا إِلَّا الْأَشْقَى (١٥) الَّذِي كَذَّبَ وَتَوَلَّى (١٦) وَسَيُجَنَّبُهَا
الْأَتْقَى (١٧) الَّذِي يُؤْتِي مَالَهُ يَتَزَكَّى (١٨) وَمَا لِأَحَدٍ عِنْدَهُ مِنْ
نِعْمَةٍ تُجْزَى (١٩) إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِ الْأَعْلَى (٢٠) وَلَسَوْفَ يَرْضَى (٢١)

سُورَةُ الضُّحَى

آياتها
١١

ترتيبها
١٣

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالضُّحَى (١) وَاللَّيْلِ إِذَا سَجَى (٢) مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَاقَلَى (٣)
وَلَلْآخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ الْأُولَى (٤) وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ
فَتَرْضَى (٥) أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَآوَى (٦) وَوَجَدَكَ ضَالًّا
فَهَدَى (٧) وَوَجَدَكَ عَائِلًا فَأَغْنَى (٨) فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلَاتَفْهَرْ
(٩) وَأَمَّا السَّائِلَ فَلَاتَنْهَرْ (١٠) وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ (١١)

سُورَةُ الشَّرْحِ

آياتها
٨

ترتيبها
١٤

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ (١) وَوَضَعْنَا عَنكَ وِزْرَكَ (٢) الَّذِي
أَنْقَضَ ظَهْرَكَ (٣) وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ (٤) فَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا (٥) إِنَّ
مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا (٦) فَإِذَا فَرَغْتَ فَانصَبْ (٧) وَإِلَى رَبِّكَ فَارْغَبْ (٨)

ترتيبها
٩٥

سُورَةُ التِّينِ

آياتها
٨

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْتِّينِ وَالزَّيْتُونِ ① وَطُورِ سِينِينَ ② وَهَذَا الْبَلَدِ الْأَمِينِ ③
لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ ④ ثُمَّ رَدَدْنَاهُ أَسْفَلَ سَافِلِينَ
إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ⑤
فَمَا يُكَذِّبُكَ بَعْدُ بِالدِّينِ ⑥ أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَحْكَمَ الْحَاكِمِينَ ⑦

ترتيبها
٩٦

سُورَةُ الْعَلَقِ

آياتها
١٩

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ ① خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ ② اقْرَأْ وَرَبُّكَ
الْأَكْرَمُ ③ الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ ④ عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ ⑤ كَلَّا إِنَّ
الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنَافٍ ⑥ أَن رَّاهُ اسْتَفْعَى ⑦ إِنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ الرُّجْعَى ⑧ أَرَأَيْتَ
الَّذِي يَنْهَى ⑨ عَبْدًا إِذَا صَلَّى ⑩ أَرَأَيْتَ إِنْ كَانَ عَلَىٰ الْهُدَىٰ ⑪ أَوْ أَمَرَ
بِالتَّقْوَىٰ ⑫ أَرَأَيْتَ إِنْ كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ⑬ أَلَمْ يَعْلَمْ بِأَنَّ اللَّهَ يَرَىٰ ⑭ كَلَّا لَئِنْ
لَمْ يَنْتَهِ لَنَسْفَعًا بِالنَّاصِيَةِ ⑮ نَاصِيَةٍ كَذِبَةٍ خَاطِئَةٍ ⑯ فليدع ناديه ⑰
سَنَدْعُ الزَّبَانِيَةَ ⑱ كَلَّا لَا تَطِعُهُ وَأَسْجُدْ وَاقْتَرِبْ ⑲

سُورَةُ الْقَدَرِ

آياتها

ترتيبها

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ﴿١﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ ﴿٢﴾
 لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ ﴿٣﴾ تَنْزِيلُ الْمَلَكِ وَالرُّوحُ
 فِيهَا يَأْذِنُ رَبِّهِمْ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ ﴿٤﴾ سَلَامٌ هِيَ حَتَّى مَطْلَعِ الْفَجْرِ ﴿٥﴾

سُورَةُ الْبَيِّنَاتِ

آياتها

ترتيبها

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 لَمْ يَكُنِ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ مُنْفِكِينَ
 حَتَّى تَأْتِيَهُمُ الْبَيِّنَةُ ﴿١﴾ رَسُولٌ مِنَ اللَّهِ يَتْلُو صُحُفًا مُطَهَّرَةً ﴿٢﴾
 فِيهَا كُتِبَ قِيمَةٌ ﴿٣﴾ وَمَا تَفَرَّقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ
 بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَةُ ﴿٤﴾ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ
 لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ
 الْقِيمَةِ ﴿٥﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ
 فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أُولَئِكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ ﴿٦﴾ إِنَّ
 الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ ﴿٧﴾

جَزَاؤُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٌ عَدْنٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهُ. ٨

سُورَةُ الزَّلْزَلَةِ

آيَاتُهَا ٨

رَتَبْتُهَا ٩٩

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا ١ وَأَخْرَجَتِ الْأَرْضُ أَثْقَالَهَا ٢ وَقَالَ الْإِنْسَانُ مَا لَهَا ٣ يَوْمَئِذٍ تُخَدِّثُ أَخْبَارَهَا ٤ بِأَنَّ رَبَّكَ أَوْحَى لَهَا ٥ يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ النَّاسُ أَشْتَاتًا لِيُرَوْا أَعْمَلَهُمْ ٦ فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ ٧ وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ ٨

سُورَةُ الْعَنَّاذِيَاتِ

آيَاتُهَا ١١

رَتَبْتُهَا ١٠٠

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْعَنَادِيَّتِ صُبْحًا ١ وَالْمُورِيَّتِ قَدْحًا ٢ فَالْمُغِيرَاتِ صُبْحًا ٣ فَأَثَرْنَ بِهِ نَقْعًا ٤ فَوَسَطْنَ بِهِ جَمْعًا ٥ إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنُودٌ ٦ وَإِنَّهُ عَلَىٰ ذَٰلِكَ لَشَهِيدٌ ٧ وَإِنَّهُ لِحُبِّ الْخَيْرِ لَشَدِيدٌ ٨ أَفَلَا يَعْلَمُ إِذَا بُعْثِرَ مَا فِي الْقُبُورِ ٩

وَحُصِّلَ مَا فِي الصُّدُورِ ۝۱۰ إِنَّ رَبَّهُمْ بِهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّخَبِيرٌ ۝۱۱

سُورَةُ الْقَطْرِعَتَا

آيَاتُهَا ۱۱

تَرْتِيبُهَا ۱۱

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْقَارِعَةُ ۝۱ مَا الْقَارِعَةُ ۝۲ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْقَارِعَةُ ۝۳
يَوْمَ يَكُونُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُوثِ ۝۴
وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ الْمَنْفُوشِ ۝۵ فَأَمَّا
مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ ۝۶ فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ ۝۷
وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ ۝۸ فَأُمُّهُ هَاوِيَةٌ ۝۹
وَمَا أَدْرَاكَ مَا هِيَ ۝۱۰ نَارُ حَامِيَةٍ ۝۱۱

سُورَةُ التَّكْوِيْنِ

آيَاتُهَا ۸

تَرْتِيبُهَا ۱۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْهَنَكُمُ التَّكْوِيْنُ ۝۱ حَتَّى زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ ۝۲ كَلَّا سَوْفَ
تَعْلَمُونَ ۝۳ ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ۝۴ كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ
عِلْمَ الْيَقِيْنِ ۝۵ لَتَرَوُنَّ الْجَحِيْمَ ۝۶ ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا
عَيْنَ الْيَقِيْنِ ۝۷ ثُمَّ لَتَسْأَلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيْمِ ۝۸

سُورَةُ الْعَصْرِ

آياتها ٣

ترتيبها ١٣٣

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 وَالْعَصْرِ (١) إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ (٢) إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا
 وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ (٣)

سُورَةُ الْهُمَزَةِ

آياتها ٩

ترتيبها ١٣٤

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 وَيْلٌ لِّكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةٍ (١) الَّذِي جَمَعَ مَا لَا وَعَدَدَ لَهُ (٢)
 يَحْسَبُ أَنَّ مَالَهُ أَخْلَدَهُ (٣) كَلَّا لَيُنْبَذَنَّ فِي الْحُطَمَةِ (٤)
 وَمَا أَذْرَكَ مَا الْحُطَمَةُ (٥) نَارُ اللَّهِ الْمَوْقَدَةُ (٦) الَّتِي تَطْلُعُ
 عَلَى الْأَفْئِدَةِ (٧) إِنَّهَا عَلَيْهِمْ مُّوَصَّدَةٌ (٨) فِي عَمَدٍ مُمَدَّدَةٍ (٩)

سُورَةُ الْفَيْلِ

آياتها ٥

ترتيبها ١٣٥

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ (١) أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ
 فِي تَضَلُّيلٍ (٢) وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ (٣) تَرْمِيهِمْ
 بِحِجَارَةٍ مِّن سِجِّيلٍ (٤) فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّأْكُولٍ (٥)

ترتيبها
١٠٦

سُورَةُ قُرَيْشٍ

آياتها
٤

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 لَا يَلْفِ قُرَيْشٍ ① إِلَّا فِيهِمْ رِحْلَةَ الْشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ
 ② فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ ③ الَّذِي أَطْعَمَهُمْ
 مِنْ جُوعٍ وَءَامَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ ④

ترتيبها
١٠٧

سُورَةُ الْمَاعُونِ

آياتها
٧

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالْدينِ ① فَذَلِكَ الَّذِي
 يَدْعُ الْيَتِيمَ ② وَلَا يَحْضُ عَلَى طَعَامِ الْمِسْكِينِ ③
 فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ ④ الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ
 ⑤ الَّذِينَ هُمْ يُرَآؤُونَ ⑥ وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ ⑦

ترتيبها
١٠٨

سُورَةُ الْكَوْثَرِ

آياتها
٣

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ① فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَأَنْحَرْ ②
 إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ ③

ترتيبها

١٠٩

سورة الكافرون

آياتها

٦

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ يَتَّيِبُهَا الْكَافِرُونَ ۝١ لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ۝٢
وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ۝٣ وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَّا عَبَدْتُمْ ۝٤
وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ۝٥ لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ ۝٦

ترتيبها

١١٠

سورة النصر

آياتها

٣

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ ۝١ وَرَأَيْتَ النَّاسَ
يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا ۝٢ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ
وَاسْتَغْفِرْهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا ۝٣

ترتيبها

١١١

سورة المسد

آياتها

٥

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ ۝١ مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ وَمَا
كَسَبَ ۝٢ سَيَصْلَىٰ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ ۝٣ وَامْرَأَتُهُ
حَمَّالَةَ الْحَطَبِ ۝٤ فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ ۝٥

سورة الاخلاص

آياتها ٤

ترتيبها ١١٢

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ① اللَّهُ الصَّمَدُ ② لَمْ يَلِدْ
وَلَمْ يُولَدْ ③ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ④

سورة الفلق

آياتها ٥

ترتيبها ١١٣

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ① مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ② وَمِنْ
شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ③ وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي
الْعُقَدِ ④ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ⑤

سورة الناس

آياتها ٦

ترتيبها ١١٤

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ① مَلِكِ النَّاسِ ② إِلَهِ
النَّاسِ ③ مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ④ الَّذِي
يُوسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ⑤
مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ⑥

ئەوھى ئەم نووسىنە جىيا دەكاتەوھ

برىتتېيە لەم چەند خالە:-

۱. بە وردى و بەروونى ھەموو ئەو بابەتەنە باس كراون، كە پىتويستە قوتابى لە سەرەتادا فېريان بىت.
۲. بۆ ھەر بابەتتەك ئومە ھىزاوھتەوھ و پاهىتان و پرسىار دەربارەى بابەتەكان كراوھ.
۳. گشت ئەو ئومنانەى لە مەشق و پاهىتانەكاندا باس كراون ھەموويان لە جوزئى (عَم) دەرھىزاون، بە مەش قوتابى بە شىكى زۆرى ئەم جوزئە دەخوئىت و فېر دەبىت، پىش ئەوھى دەست بە خوئىدنى جوزئى (عَم) بكات.
۴. ھەر ئومەيەك بۆ ھەر بابەتتەك ھىزاوھتەوھ، تەنبا ئەو بابەتەنەى تىدايە كە پىشتەر خوئىندراون، بە ئومە ئەگەر باسى فەتخە (سەر) كرابىت تەنبا ئەو ئومنانە ھىزاوھتەوھ كە تەنبا فەتخە (سەر)ى تىدايە ئومەيەك نە ھىزاوھتەوھ كە كەسرە (ژىر) يان ضەممە (بۆر)ى تىدا بىت، چونكە نە خوئىندراوھ.
۵. دوو شىواز بۆ فېربوونى خوئىندەوھى قورئانى پىروژ بە كارھىزاوھ، شىوازەكان برىتتېن لە:
 - شىوازی عەرەبى، كە لە زۆربەى ولاتان بە كاردىت.
 - شىوازی كوردى، كە بە زۆرى لە حوجرەكان و مزگەوتەكانى كوردستان بە كارھاتووھ.
۶. پىنمايى وتەوھى بابەتەكانى تىدايە بۆ مامۆستاكان.
۷. كۆمەلىك زانىارى دەربارەى قورئانى پىروژ، فەزىل و گەورەيى فېربوون و فېركردنى قورئانى پىروژ.
۸. چەند سەرنجىكى گىرنگ بۆ (مامۆستا) و چۆنەتى مامەلەكردنى مامۆستا لەگەل قوتابى قورئان باسكراوھ.
۹. ھەندى لە ئادابەكانى قوتابى قورئان باسكراوھ.
۱۰. چۆنىتى نوئىژ و دەستنوئىژ بە تەواوى پوونكراوھتەوھ.
۱۱. ماناى بە شىك لە ھىماكانى قورئان باسكراوھ.

۳۰۰۰ ھەزار دىنار

ISBN:978-9922-646-11-4

9 789922 646114

07501269689

07511408868

hakem1423@yahoo.com

renwen2009@yahoo.com

سەلامانى - بازارى ئاوبارىك- نەھمى يەكەم

بەرامبەر كاسۆمۆل - دوكانى ژمارە (۶۶)